*І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...*
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-3740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 108. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 9-го ЧЕРВНЯ 1972 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 9, 1972 No. 108. VOL. LXXIX.

ОН передано тисячу підписів в обороні Валентина Мороза

Ню Йорк (УІС „Смолоскип"). — У понеділок 5-го червня 1972 року делеґація „Смолоскипу — Організації Оборони Людських Прав на Україні" відвідала Об'єднані Нації і була прийнята на спеціяльній авдієнції Джекобом Моллером, директором Комунікації Комісії Людських Прав ОН. Делеґацію очолював Юрко Карпінський (Ню Йорк), і в її склад входили — Галина Сидорець (Трентон), Вікторія Варварів (Вашинґтон) і Віталій Зінкевич (Балтимор). Делеґація вручила Дж. Моллерові петицію, під якою Галина Сидорець зібрала тисячу підписів, в більшості американців, в обороні Валентина Мороза й інших ув'язнених діячів на Україні. В петиції поставлено вимогу переглянути справу В. Мороза, українських письменників С. Караванського, З. Красівського, І. Сокульського, М. Кульчинського, правників — І. Кандиби й Лук'яненка та домагатися відкритих судів над політичними в'язнями в присутності представників ОН. В петиції теж поставлено вимогу амнестії для українських жінок К. Зарицької й О. Гусяк та створення спеціяльної комісії, яка розглянула б постійне порушування совєтськими властями людських прав в Україні.

При цій нагоді передано для Комісії Людських Прав ОН 200 петицій американських студентів з Ля Саль Коледжу у Філядельфії, які підписали ці петиції з ініціятиви місцевого Українського Студентського Клюбу і в яких студенти домагаються у ген. секретаря ОН К. Вальдгайма відкритого суду над заарештованими в Україні, вислання на суди з рамени ОН обсерваторів та ґарантії для українців й інших національностей СССР тих політичних, національних, релігійних і культурних прав, які ґарантує Деклярація Людських Прав і статут ОН.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Четвер, 8 червня 1972

ПАНАХИДА НА МОГИЛІ СЕНАТОРА РОБЕРТА КЕННЕДІ була відслужена у вівторок 6-го червня у Вашингтоні, в четверту річницю його трагічної смерти. Сен. Роберт Кеннеді був убитий 6 червня 1968 р. йорданським арабом Сірганом - Сірганом, який перебуває у в'язниці. На панахиді була присутня дружина покійного сенатора, близько 100 членів великої родини Кеннеді та колишня дружина також убитого президента Джона Ф. Кеннеді Джеклін Онасіс. Панахиду було відслужено й на могилі президента Джона Ф. Кеннеді.

СЕНАТОР ДЖОРДЖ МЕКҐОВЕРН ІЗ ПІВД. ДАКОТИ, чільний кандидат на президентські вибори від Демократичної партії, назвав „нісенітницею" осторогу секретаря оборони ЗСА Мелвіна Лерда. Лерд остеріг, що пропоноване сен. МекҐоверном скорочення бюджету на оборону в наступних п'яти роках на 20 більйонів долярів захитало б обороноздатність ЗСА. Секретар оборони М. Лерд сказав, що здійснення такої пропозиції означало б „підняти білий прапор", себто здатись на ласку інших.

У ЦЕНТРАЛЬНІЙ ЧАСТИНІ МЕХІКО ПОШИРЮЄТЬСЯ епідемія тифу та набрала загрозливих розмірів інша хвороба — дезинтерія. Мехіканський уряд вдається до різних заходів, щоб поборювати ті інфекційні хвороби. З американської сторони є побоювання, що епідемія може перекинутись до прикордонних районів ЗСА, хоча там є добра каналізація й інші удогіднення. Служба Публічного Здоров'я ЗСА рекомендує туристам робити відповідні щеплення перед мандрівкою до Мехіко.

ДО ВАРШАВИ ПРИБУВ з відвідинами комуністичний кубинський диктатор Фідель Кастро. Він є тепер у подорожі до 9-ох різних держав. 44-річний Фідель Кастро був такий втомлений і проявляв такі симптоми недуги серця, що під час офіційного прийняття в його честь на подвір'ї стояв шпитальний амбулянс — на всякий випадок.

КАТОЛИЦЬКІ ЖІНКИ У ПІВНІЧНІЙ ІРЛЯНДІЇ ЗІБРАЛИ 63.000 підписів під заяву, яку склали на руки десиґнованого британським урядом прем'єра Вілліяма Вайтлова з засудженням будь - якого терору з будь - чиєї сторони та закликом до замирення. Покищо войовниче крило Ірляндської Республіканської Армії не респектує того заклику, дармащо речниця католицьких жінок звернула увагу, що ірляндські підпільні революціонери покликувалися, що вони є „голосом народу": тепер, мовляв, нарід не підтримує їх поведення. Один британський вояк знову згинув від кулі снайпера, піднісши число смертних жертв до 361 впродовж 3-ох років. Але звільнено дальших 75 осіб, притримуваних без суду і слідства.

СХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ПОЧАЛА саботувати три дні тому підписаний договір про право мешканців Західнього Берліну отримувати без затримки перепустки на подорож до Східнього Берліну. Східньо - берлінські комуністичні власті заявили, що за їхньою інтерпретацією — полагоджування подань на видачу перепусток мусить тривати 6 днів. Це перший конфлікт безпосередньо після „замирення".

КОМУНІСТИЧНА РОБІТНИЧА СПІЛКА ПРОГОЛОСИЛА у Франції одноденний генеральний страйк, який проте не вдався. У Парижі не появилися газети, деякі порти були закриті і не забирали сміття. Але комунікація діяла правильно і торговельний рух не припинився. Французька Генеральна Конфедерація Праці стоїть під комуністичним проводом. Дві інші робітничі спілки до страйку не приступили.

ВАТИКАНСЬКІ КОЛА ДИВЛЯТЬСЯ дуже критично на тисячі туристів, головно американців, які заливають у літньому сезоні Рим та інші італійські міста й приходять на площу святого Петра та до самого собору, не звертаючи уваги на свій зверхній вигляд. Орган Ватикану „Оссерваторе Романо" приніс заклик кардинала Анджельо Дель Аква, щоб особливо жінки не являлись на терені Ватиканського палацу у непристойних одягах.

У В'ЄТНАМІ СИТУАЦІЯ ПОПРАВИЛАСЬ: південні в'єтнамці зліквідували вже майже всіх комуністичних вояків, які прокралися були до міста Контуму. В комунікаті південно - в'єтнамської армії говориться, що вбито у Контумі 200 комуністів. Також на підступах до міст Хуе і обложеного від двох місяців Анлоку комуністи не мали ніяких успіхів. Американські воєнні кореспонденти подали вістки, що проти Північного В'єтнаму оперують на його таки території звербовані протикомустичні добровільці-партизани.

МекҐоверн хоче добиватися підтримки різних фракцій демократичної партії, Гомфрі не думає резиґнувати

Лос Анджелес, Каліфорнія. — Після вівтіркової перемоги у правиборах у чотирьох стейтах, зокрема у Каліфорнії, сенатор Джордж МекҐоверн плянує присвятити решту часу, що залишається ще до демократичної конвенції, на „примирення" з різними опозиційними до його кандидатури фракціями демократичної партії і впливовими демократами та на здобуття їхньої підтримки для найменування на конвенції. Зокрема МекҐоверн сподівається здобути підтримку сенатора Едмунда С. Москі з Мейну, який зрезиґнував з кандидатури і який диспонує понад півтора сотнею делеґатів, які можуть видатно вплинути на шанси перемоги МекҐоверна. Свою перемогу в останніх правиборах МекҐоверн визначив, як вирішальну, і заявив, що якщо він буде обраний на Президента, то зараз же вийде до Ганою, чи Парижу, щоб добитися негайного закінчення війни у В'єтнамі, успішного виведення всіх американських військ звідти і звільнення всіх полонених.

З другої сторони сенатор Гюберт Г. Гомфрі, який у вівтіркових правиборах опинився на другому місці, заявив після сніданку із демократичними губернаторами в Гюстоні і після відбуття приватних розмов із багатьма із них, що він не думає резиґнувати із кандидатури і буде продовжувати далі свою кампанію й заходи за номінацію на конвенції.

У висліді вівтіркових правиборів МекҐоверн здобув 271 делеґатів у Каліфорнії, 71 в Ню Джерзі, 17 у Південній Дакоті і 10 в Ню Мексику. З інших кандидатів Гомфрі здобув тільки 10 делеґатів у Ню Джерзі і губернатор Воллес 8 делеґатів у Ню Мексику. За підрахунком щоденника „Ню Йорк Таймс", кількість здобутих досі окремими кандидатами делеґатів на конвенцію розподіляється так: 930 для МекҐоверна, 318.85 для Гомфрі, 333 для Воллеса, 163.10 для Москі, 40 для Джексона, 13 для Чізголм, 1.55 для Міллса; „фаворитних синів" є 55 і незобов'язаних делеґатів — 447.15. Сен. МекҐоверн сподівається збільшити кількість своїх делеґатів ще у висліді правиборів у Ню Йорку, які відбудуться 20 червня ц.р.

Генерал Вестморленд промовляв до катедів-випускників у Вест Пойнті

Вест Пойнт, Н.И. — Генерал Вілліям Вестморленд, виступаючи перед кадетами — випускниками цієї Військової Академії, сказав, що молоді офіцери повинні бути провідними в поборюванні різних нових проблем, що їх має Америка, як держава, і американські збройні сили. До таких проблем ген. Вестморленд зачислив: расове питання, боротьбу проти наркотиків і злочинности і справу респектування вищих чинників, себто влади. Промовець сказав, що ці проблеми є загрозою для миру й безпеки ЗСА, і вони „мусять бути розв'язані в атмосфері свободи. У іншому випадку все, за що ми боролись у минулому, буде втрачене", — сказав шеф Генерального Штабу Армії. Промовляючи до 800 кадетів — найбільшої кількости випускників за всю 170-річну історію цієї Військової Академії, генерал закликав старшин бути здисциплінованими не тому, що їх можуть покарати, а тому, що треба мати самовироблену „внутрішню дисципліну". „Ніяка демократія не зможе втриматись, коли б довелося вдаватись до насильства" заради дисципліни, — сказав ген. Вестморленд. Випускна церемонія кадетів відбулася в присутності понад десятитисячного зібрання глядачів, між якими було багато батьків кадетів.

В Йонкерсі створено Пластовий Відділ УНС

Уряд нового Відділу УНС в Йонкерсі. На фото (зліва): Дмитро Возняк, заступник секретаря; Іванка Ганкевич, касирка; Михайло Ґудзоватий, секретар; Ярослав Падох, головний секретар; Остап Винник, предсідник; Петро Кулинич, заступник предсідника і Василь Оріховський, обласний організатор.

Джерзі Ситі. — Організаційний Відділ Українського Народного Союзу інформує, що серед великої української громади Йонкерсу, який сусідує з Ню Йорком, створено новий Відділ УНСоюзу, який побіч назви „Пластовий" обрав за свого патрона засновника Пласту, покійного проф. Олександра Тисовського-Дрота. Головну заслугу в зорганізуванні цього Відділу має місцевий пластовий і громадський діяч, недавний станичний Йонкерсу, Михайло Ґудзоватий, та обласний організатор, також пластун-сеньйор, Василь Оріховський. На основуючих зборах Відділу, що відбулися в гостиннім домі панства Ґудзоватих, обрано перший уряд Відділу в такому складі: Остап Винник — предсідник, Михайло Ґудзоватий — секретар, Іванка Ганкевич — касир, Петро Кулинич — заступник предсідника і Дмитро Возняк — заступник секретаря. Контрольна Комісія й дальші члени уряду будуть обрані в найближчому часі, після видатного збільшення числа членів Відділу. Ця нова установа в часі свого постання у дні 30-го травня 1972 року мала 15 членів, число яких під цю пору збільшилося до 20. Організатор й уряд Пластового Відділу дбають про швидке зростання Відділу новими членами УНСоюзу. Новопосталий Відділ у Йонкерсі є одинадцятим з черги пластовим відділом УНСоюзу в ЗСА і Канаді. Його порядкове число є 205-те.

Признано фонди для радіовисилень „Свобода" і „Вільна Европа"

Вашингтон. — Всупереч завзятій кампанії голови сенатської Комісії для закордонних зв'язків Дж. В. Фулбрайта, велика більшість членів тієї Комісії, 10 голосами проти 3-ох прийняла внесення Уряду на призначення 38,500.000 дол. на фінансування радіостацій „Свобода" і „Вільна Европа" з їхнім осідком у Мюнхені, бодай до кінця червня наступного року. „Проти" голосували сенатори Дж. В. Фулбрайт, голова демократичної більшости Майкел Менсфілд і Стюарт Саймінґтон. Перемогу Уряду в цій справі запевнив заступник державного секретаря для політичних справ, Алексіс Джонсон, який у своїх зізнаннях на Комісії рішуче ствердив, що передачі тих радіовисилень поза залізну зслону не перешкодили перевести конференцію „на вершинах" у Москві. Він звернув увагу, що ті радіовисильні насправді заступають вільну пресу, якої нема в Совєтському Союзі і вможливлюють його громадянам дізнаватися про такі справи, що їх затаює совєтська влада. Сенатор Дж. В. Фулбрайт називав ті радіостанції „пережитком холодної війни" і вказував на них, як на перешкоду для „мирного співіснування" між ЗСА і СССР. Алексіс Джонсон ствердив, що без уваги на договори, підписані президентом Ніксоном у Москві, залишається суперництво між тими двома великодержавами, особливо в ділянці ідеологічній, і було б нелогічно та з великою шкодою для американських інтересів, коли б зліквідувати ті радіостанції. Після такого голосування на Комісії для закордонних зв'язків Сенат напевне затвердить ту ухвалу без труднощів.

ЗСА запротестували проти „політизації" конференції про очищення довкілля

Стокгольм. — Голова американської делеґації на Стокгольмській конференції про очищення довкілля з участю 112 держав, Рассел Трейн, запротестував у промові на тій конференції 7-го червня ц. р. проти „політизації" конференції, себто вношення до неї політичних моментів. Його протест стосувався шведського прем'єра Ольофа Пальме, який у своїй привітальній промові таврував „непогамоване бомбардування" та вживання протирослинних газів і бульдозерів. Він вправді не назвав за іменем Америки і В'єтнаму, але ті його завваги дуже виразно стосувалися В'єтнамської війни. Запитаний опісля журналістами, чи він, Рассел Трейн, плянує вийти з конференції на знак протесту, названий американський вчений заперечив і заявив, що він сподівається, що конференція успішно вирішить основи для міжнародного очищування природи. Вже тепер намічено встановити у різних пунктах ґльобу 110 реґіональних станиць, які, вивіновані спеціяльними апаратами, мірятимуть ступінь чистоти повітря. Десять станиць встановлять ЗСА поміж двома океанами. З десяти „основних" станиць ЗСА встановлять 4, а СССР і Канада по 3. Буде створений 100-мільйоновий доляровий фонд для субвенцій на творення таких станиць. Цікаво, що деякі азійсько-африканські держави неохоче поставилися до проєкту встановлення на їх території таких станиць, боячися, щоб під їх покришкою не ведено підривної роботи. Тому у дану пос-

Українець-інженер на відповідальній посаді в Бразилії

Філядельфія (Н. Н.) — Станіслав Роспутько, інженер-будівельник, був обраний проєктовною фірмою Говард НИДЕЛЬС Тамен і Бергендоф, яка знаходиться в Філядельфії, на посаду заступника головного інженера в Бразилійській філії цієї компанії в Ріо де-Жанейро. Цій фірмі доручено пляни і конструкцію автостради, яка сполучатиме Ріо-де-Жанейро з сусіднім містом Нітерої через затоку Ґванабара. Солідний проєкт складається з автостради в шість ліній, довжиною вісім миль, і одного з найбільших мостів в світі через морську затоку, довжиною понад п'ять миль, із загальною вартістю в дев'ятдесят мільйонів долярів. Знання португальської мови і обізнаність з місцевими умовами, в додаток незаперечної високої технічної кваліфікації, — зробили інженера Роспутька одним з найвідповідніших кандидатів для завершення цього величезного проєкту.

Станіслав Роспутько

Інженер Роспутько подорожує до Бразилії не вперше. В 1949 році його батьки — Андрій і Ольга Роспутьки, зі своїми дітьми еміґрували до цієї країни, де Станіслав юнаком почав свої студії. Після переїзду до З'єдинених Стейтів Америки, він продовжував своє навчання в вищій школі, скінчивши в 1965 році Університет Віланова. Одержавши диплом інженера, Роспутько поглиблював та доповнював свої знання практичною працею, а в 1967 році був запрошений вищезгаданою фірмою на роботу, де й виявив свої здібності. Він виїхав до Бразилії з дружиною та двома дітьми на свою нову відповідальну посаду і сподівається повернутися по закінченні проєкту приблизно за два роки.

Останнім часом преса вільного світу все частіше згадує про подібні події, які доказують, що молоді талановиті українці долучуються до академічних, артистичних та технічних утруповань і, через нормальне бажання проявити свої спеціяльні таланти, збільшують скарб

Велетенський міст через затоку Ґванабара, що сполучатиме Ріо де Жанейро із містом Нітерої

Цьогорічний Крайовий Український Фестиваль Канади в Давфині перевищить усі дотеперішні

Давфин, Манітоба. – Крайові Українські Фестивалі Канади в цьому місті, в якому 76 років тому тодішній редактор „Свободи" о. Нестор Дмитрів відправив першу на канадійській землі Святу Літургію в українському обряді, протягом останніх шести років здобули собі вже славу єдиної в своєму роді і найбільшої „спадщинної" імпрези не тільки в Канаді, але й взагалі в Новому Світі. Цьогорічний фестиваль, що відбудеться від четверга 3-го серпня до неділі 6-го серпня включно, буде вже сьомим з черги таким фестивалем та має всі вигляди на те, щоб як своєю масовістю так і своїм характером та мистецьким рівнем перевищити всі дотеперішні. Повних чотири дні під час фестивалю Давфин буде справжнім „шматком України", від українських написів на вулицях, українських страв в ресторанах та українських прапорів по всьому місті починаючи, а на пошті, що в ті дні штемплюватиме листи печаткою з написом „Україна" кінчаючи. Кожного дня відбуватимуться великі мистецькі видовища з участю сотень танцюристів і співаків, будуть мистецькі виставки та музейні експонати, будуть паради вулицями міста, спортові змагання, різні конкурси та танцювальні забави кожного вечора, буде відтворене типове українське весілля та інші картини з українського побуту, будуть показані українські фільми. Український Народний Союз активно співпрацює з організаторами фестивалю і сам кожного року під час фестивалю в неділю спонсорує Богослужебні відправи біля Пам'ятника „Свободи" на річкою Дріфтінґ, здвигненого власне на згадку першої Служби Божої, яку відправив там о. Нестор Дмитрів. Під час цьогорічного фестивалю Свята Літургія буде відслужена в неділю, 6-го серпня, в українському православному обряді. Організацією богослужебних відправ займатиметься, з доручення Консисторії Греко-Православної Церкви у Вінніпеґу та її голови впреп. о. Д. Лучака, місцева Українська Греко - Православна Громада св. Юрія з її парохом о. Є. Стефанюком — інформують з Давфину.

Проф. д-р Богдан Гнатюк найменований на дійсного члена НТШ

Ню Йорк. — Дирекція Математично-Фізичної Секції НТШ інформує, що Головна Рада НТШ, на своєму засіданні дня 6 травня 1972 року, затвердила вибір проф. д-ра Богдана Гнатюка, професора аеродинаміки в Інституті Дрекселя у Філядельфії, на дійсного члена НТШ.

проф. д-р Богдан Гнатюк

Проф. д-р Богдан Гнатюк, народжений 1915 року, інженер - конструктор літаків, працював при катедрах аеронавтики в Данціґу та в Дослідному інституті у Відні, згодом як конструктор літаків у Фрідріхсгафен у Німеччині. Після переїзду до ЗСА, був професором аеронавтики в Університеті Нотр Дам і тепер є професором в Інституті Дрекселя. Водночас із науковою працею проф. д-р Б. Гнатюк активний також в українському політичному і громадському житті. Довгими роками він очолював ОДВУ і Відділ УККА у Філядельфії. Під сучасну пору проф. д-р Б. Гнатюк є членом Головної Контрольної Комісії УНСоюзу.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

В НЮ ЙОРКУ БУДЕ СИМПОЗІЮМ ПРО РУСИФІКАЦІЮ

Ню Йорк. — Відомий радіокоментатор Бері Фарбер дав згоду вжити його ім'я під час симпозіюму, скерованого на викриття русифікаційної політики Москви відносно інших, не-російських народів у СССР. На симпозіюмі, скликаному організацією Американці за звільнення Поневолених Націй, АЗПН, буде виступати провідник Жидівської Ліґи Оборони Меір Кагане та президентка організації АЗПН д-р Валентина Калинник. З короткими свідченнями про російщення їхніх народів виступлять представники різних націй, поневолених у СССР. У симпозіюмі візьме участь, як почесний голова, леді Мелком Даґлес-Гемілтон, президент Комітету Американської Єдности, та Джон Фішер — керівник Організації Американська Рада Безпеки. Симпозіюм відбудеться в неділю 11 червня о 3-й год. в готелі „Комодор", заля Віндзор, при Парк евню і 42-ій вулиці.

ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ ТУІА

Ню Йорк, Н. Й. — Цієї суботи і неділі, 10 і 11-го червня, Метрополітальний Відділ Товариства Українських Інженерів Америки під головуванням інж. К. Церкевича, та Карпатський Лещатарський Клюб, що його очолює інж. Р. Гавриляк, при співучасті Відділів ТУІА Східніх Стейтів, улаштовують Весняну Товариську Зустріч на Оселі УНС „Союзівка". Ціллю цієї зустрічі будуть наради і дискусія над пляном праці нової Управи Відділу ТУІА та спортові змагання КЛК. Після ділових сходин відбудеться розваґова частина з виступами наших молодих артистів (сольовий спів, гра на піяніно і гра на бандурах) і забава з танцями. Гості та члени ТУІА і КЛК можуть замовляти кімнати в Управі „Союзівки" тел. 914-626-5641.

ТУРНІР КОПАНОГО М'ЯЧА ЗА ПЕРЕХОДОВУ ЧАШУ СУАСТ ПІВНІЧ

В днях 1 і 2 липня 1972 р. о год. 12 почнеться Турнір копаного м'яча за переходову чашу СУАСТ Північ на Оселі СУМА Київ біля Детройту. Участь берут: УАСТ „Леви" Чикаґо, СУМА „Крила" Чикаґо і СУМА „Тигри" Чикаґо, УАСТ „Львів" Клівленд, УСТ „Черник" Детройт, господарем турніру буде УСТ „Черник" Детройт.

Провідник турніру Іван Мельник. В тому самому часі відбудуться загальні збори СУАСТ, Північ.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issue combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Пересторога на часі

Безглузді самообвинувачення і покаянні заяви та оскаржування інших, навіть своїх власних батьків чи дітей, у всіляких злочинах є такою самою складовою і невід'ємною частиною терористичної совєтської системи, як ними є нужда населення та пропагандивна забріханість. Ці оскарження та каяття народ чи не найкраще віддзеркалив у відомому підсовєтському анекдоті про те, як якийсь там Богу духа винен заарештований признався до того, що це він написав поему „Гайдамаки". Усе це не тільки відоме, але й потверджене навіть тими совєтськими душогубами, що приходили на зміну зліквідованих попередників.

У такому світлі треба розглядати й оцінювати недавню пресову конференцію в Києві, під час якої бельгійський громадянин Ярослав Добош склав заяву із типовим для совєтського терористичного режиму „признався, написав", обвинувачуючи себе самого та інших. Сьогодні, крім совєтських повідомлень про пресову конференцію в Києві та поданого в тих повідомленнях тексту заяви Добоша, ще не відомі жадні інші обставини ані його арешту, ані слідства, ані самої заяви. Можливо і треба сподіватись, що названі в тій заяві особи чи організації в Бельгії скажуть у цій справі своє слово. Можливо, що скаже його і Ярослав Добош, якого відправлено до Бельгії негайно після конференції. Але вже сама та подана в совєтській пресі заява викликає стільки сумнівів і здогадів, що її в жадному разі не можна прийняти, як автентичну.

Очевидно, що в свій час ми ще до цієї справи повернемось. Але у зв'язку з нею вже тепер не можна знову не звернути уваги на безліч всіляких небезпек та комплікацій, зв'язаних з туристичними поїздками до Совєтського Союзу. Совєтські специ від терору і брехні навіть святим причіплюють роги, вони неперевершені в провокаційній винахідливості та в своєму людоненависництві у відношенні до інакшомислячих. Така система має, зокрема, широке поле для попису тепер, у виробленій пропагандою атмосфері „відпруження", „змін" тощо.

Ми певні, що раніше чи пізніше справа Ярослава Добоша виясниться. Але вона вже сьогодні може послужити пересторогою проти загроз, що їх не вільно легковажити.

П'ять років ні миру, ні війни

5-го червня ц. р. минуло п'ять років, як Ізраїль повів превенційну війну проти зосереджених на Синайському півострові єгипетських військ, вдаривши одночасно по Йорданії й Сирії. У шестиденній війні Ізраїль розгромив всі ці три арабські держави, при чому особливо відзначилось ізраїльське летунство. Налетівши окружною дорогою, від сторони Середземного моря, воно спаралізувало ввесь ворожий спротив: покійний єгипетський президент Нассер був переконаний, що це були американські літаки, і зірвав із ЗСА дипломатичні взаємини, а за ним пішли всі інші арабські країни. Тільки погрози совєтського амбасадора на Раді Безпеки Об'єднаних Націй зупинили Ізраїль, який мав змогу маршувати до Дамаску в Сирії і переступити Суезький канал на корінну єгипетську територію. 27 жовтня 1967 року Рада Безпеки ОН прийняла резолюцію, яка мала стати підставою для ізраїльсько-арабського замирення. Але по нинішній день на Близькому Сході існує тільки непевне перемир'я, стан ні миру, ні війни.

Усі спроби замирення, ведені чи то офіційним посередником Об'єднаних Націй Гуннаром Яррінгом, чи американським державним секретарем Вілліямом Роджерсом Сіско, не мали успіху, бо обидві сторони стоять на взаємосуперечних принципових позиціях: Єгипет проголосив принцип „ані п'яді землі Ізраїлеві", а Ізраїль не хоче завернути до кордонів з-перед 1967 року, вважаючи, що це вони власне стали джерелом тодішньої війни. Совєтський Союз не тільки відбудував збройну силу Єгипту і Сирії, але й збільшив її, Америка ж не дозволить „скинути Ізраїль в море".

Москва використала той конфлікт для закріплення своїх впливів в арабських країнах. Але вона не хоче нової ізраїльсько - арабської війни, яка могла б стати причиною третьої світової війни. Тому стишує войовничість арабських лідерів, які, не маючи ґарантії, чи дістануть активну підтримку від СССР, бояться розпутувати хуртовину. Однак, стан „ні війни, ні миру" не може тривати вічно. Він ненормальний і мусить скінчитися — з користю для всіх сторін. Можливо, у розмовах Ніксона у Москві рішено довести врешті до миру.

НОВІ ГОРИЗОНТИ НІМЕЦЬКОЇ ПОЛІТИКИ

Слідкуючи за політичною грою на міжнародній шахівниці, деколи важко розібратись, у якому пляні ця гра проходить. Настільки заплутані бувають ходи. Та все таки деякі з них є достатньо ясними. До таких останнім часом слід зарахувати все те, що творилось довкруги затвердження совєтсько - німецького договору.

Немає сумніву, що затвердження цього договору західньонімецьким Бундестагом є не абияким совєтським успіхом у загальному пляні імперської експансії та й у пляні монтування запліччя на всяку можливість. Текст договору, як відомо, був переданий Бундестагові на голосування і прийнятий 17 травня ц. р. кількістю 248 голосів, тобто якраз стількома, скільки для цього було потрібно — і ні на один голос більше. Опозиція стрималась від голосування. Це вказує, в якій мірі затвердження договору було зумовлене політичною необхідністю.

Вислід голосування попередила широко розгорнута кампанія натиску й примуки збоку Москви. Непрактиковані досі в мирних відносинах погрози й шантаж створювали атмосферу напруження, що повинна була захитати опір опозиції. Згадувано про відновлення холодної війни, про санкції політичного й економічного характеру. Боннський уряд відвідували різні совєтські вельможі, намагаючись довести до відома німців, які то шкідливі наслідки може принести для них відкинення договору. Політичні наради партій „вшановував" своєю приявністю совєтський дипломатичний представник Фалін.

Не зважаючи на це, становище опозиції, що спиралась на опінію більшости населення, було доволі стійке. На жаль, натиск ішов ще й з іншого боку — а саме збоку великих союзників Західньої Німеччини, хоч здавалося б, що ці союзники не повинні бути надто зацікавлені в німецько - совєтському наближенні. У великій частині американської преси постійно твердилося, що задля справи миру, заради міжнародного відпруження совєтсько - німецький договір повинен бути ратифікований. Це був, очевидно, звичайний штамп, популярна фраза, за якою часто криється не надто популярний зміст. Чого вже тільки для справи миру не робиться — по волі чи по неволі. Та от у даному випадку йшлося про встановлення миру особливої якости, так би мовити. Йому на ймення: Pax Sovietica — совєтський мир. Що він на практиці означає можуть посвідчити ті, кому судилось попасти під його крила.

До речі буде теж згадати, що останнім часом стались у Західній Німеччині події, які може й не мають безпосереднього відношення до справи договору, але які безумовно спричинились до витворення в і д п овідного психологічного клімату. Маємо на увазі низку бомбових замахів у різних містах Західньої Німеччини.

Треба сказати, що бомби в Західній Німеччині явище порівняно нове, тоді як в інших країнах воно вже майже буденне. Так, отже, 11 травня експльодувала бомба в квартирі п'ятого корпусу американської армії у Франкфурті, при чому був убитий американський підполковник, а 11 осіб було поранених. 12 травня вибухи бомб зруйнували поліційні станиці в Мюнхені й Авгсбурзі. Декілька днів пізніше, 20 травня, дві бомби вибухнули в приміщенні видавничого концерну Акселя Шпрінґера в Гамбурзі. У висліді експльозії, що спричинила значні шкоди, було поранених 15 працівників цього підприємства. І врешті 24 травня дві потужні бомби розірвались біля головної квартири американської армії в Гайдельберзі, вбивши 3-ох американських вояків та поранивши 5 інших осіб.

Офіційно досі не встановлено, хто був спричинником тих „подвигів". Кажуть, що деякі з них зараховує на свій кредит група, яка носить назву „Дія Червоної Армії". Її пов'язують також із відомою терористичною бандою Баадер - Майнгоф. Отже, виходило б, що згадані атентати це справа т. зв. „нової лівиці". Але хто розбереться в тенетах лівацького підпілля? Хто збагне, скільки в ньому „нового", скільки „старого", а скільки просто агентурного. Тим часом затривожене німецьке суспільство сприймає ці події, як передвістя чогось нового, невідомого. Цікаво, що про подібні терористичні акти у Східній Німеччині не чувати.

Згадуючи про збомблення видавництва Ш п р інґера, треба сказати, що воно має особливий акцент. Власник цього великого підприємства відомий із своєї антикомуністичної настанови. Проти нього здавна ведуть кампанію різні ліві угруповання. Останнім часом він заступав погляд, що підписаний Брандтом німецько - совєтський договір матиме для Західньої Німеччини згубні наслідки. Цей погляд він висловив виразно у своєму виступі на засіданні Німецького Атлантійського Товариства. Його промова була згодом опублікована в „Ню Йорк Таймсі" з 16 травня ц. р.

Шпрінґерова оцінка наявного положення настільки влучна й твереза, що деякі уривки з його промови варто зацитувати. Отож він сказав між іншим таке:

„Для мене наміри Сходу залишаються непослабно ясними, а так само є для мене ясним, що західня політика Совєтського Союзу не змінилась ні на йоту від часу закінчення війни. Метою тієї політики були завжди: консолідація збройного підкорення Східньої Европи, совєтизація цілої Німеччини і врешті геґемонія над Европою.

„Це старий російський задум, і свого часу він був задокументований компетентною людиною, що її ніяк не можна підозрівати у якомусь плянуванні холодної війни. „Російська політика завжди незмінна, — писав цей знавець. — Російські методи, тактика, маневрування можуть змінюватись, але провідна зоря російської політики — запанувати над світом — це непорушна зоря. Є тільки один спосіб підходу до такої сили, як Росія, а саме зі становища відваги, безстрашности..."

Хто це написав? Лондонський кореспондент старої „Ню Йорк Дейлі Трібюн" у своїй статті на тему східньої політики. Його ім'я: Карл Маркс.

„Ці панівні амбіції подають сьогодні німцям під покришкою дешевої демагогії, як політику миру. Але для Совєтів, я думаю, це — підготова до підкорення решти Европи. Тому я вважаю, що „остполітік" теперішнього німецького уряду криє в собі смертельну небезпеку для нашої країни й нашого народу. Поряд із тим це загроза для Европи і для вільного світу, основою якого є Америка.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Теодор Данилів

СУД В ЛОНДОНІ

30-го листопада 1971 р. лондонська преса повідомила, що четверо українських студентів, в тому числі одна студентка, були арештовані в Лондоні під закидом посідання бомби та змови спричинити експльозію, підклавши її під „російський урядовий будинок".

Подано було прізвища та вік арештованих: Ірина Осичко, Богдан Цяприна, Володимир Гуменюк — 23 роки та Богдан Левицький — 21 рік.

З огляду на серйозність обвинувачення, на вимогу поліції слідчий суддя відмовив проханню арештованих випустити їх за кавцією на волю, і на час слідства вони залишились в арешті. Щойно за кільканадцять днів випущено їх на волю за поважною кавцією.

Арешт українських студентів викликав зрозуміле занепокоєння серед української суспільности у Британії, тим більше, що за кілька днів перед тим суд у Лондоні засудив був одного британця за подібний злочин на 15 років тюрми.

Судова розправа проти наших студентів відбулася у п'ятницю 21 квітня у Головному Карному Суді в Лондоні. Трьох українських студентів засуджено на 12 місяців, а студентку на 6 місяців тюрми — і всім їм виконання кари завішено на три роки.

Наступного дня, 22 квітня, лондонська преса подала звіти про цю судову розправу.

Під заголовком „Антиросійська бомбова змова не вдалась" „Дейлі Телеграф" писав:

„Троє молодих чоловіків і жінка, батьки яких походять з України, вирішили спалити російський будинок в Лондоні на знак протесту проти комуністичного режиму на батьківщині їх батьків, — заявив п. Тюдор Прайс, публічний обвинувач учора на суді в Олд Бейлі.

„Вони засуджені за це суддею Колфілдом, а кари їм завішено. П. Тюдор Прайс сказав, що вони озброїли себе двома пластиковими контейнерами з нафтою і довгим мутровим ключем. Для маскування вони вжили м'яких фетрових капелюхів.

„Автомашина, якою вони їхали, належала одному з них, але вони причепили на ній фальшивий реєстраційний нумер.

„Одначе, атентат їм не вдався. Вони не могли знайти відповідного будинку для знищення і поїхали хибною дорогою, по якій рух відбувається тільки в одну сторону — Ню Бонд Стріт.

„Полісмен, — продовжує автор цього звіту, — задержав їх автомашину, побачив їх знаряддя і арештував. Вони призналися до того, що хотіли вчинити.

„Чвірка цих молодих людей заплянувала демонстрацію на своїй зустрічі в Українському Т о в ариському Клюбі в Лондоні 28 листопада, в першу річницю смерти української мисткині-малярки, яку, на їх думку, замордував КҐБ. Їх арештовано раннім ранком наступного дня. Королівський радник сер Дейвід Рентон, їх оборонець, заявив, що це була аматорська ескапада. Всі четверо відступили від свого пляну ще перед тим, як їх задержала поліція.

„Звертаючись до них суддя сказав: „Виявлювання кривд, політичних чи будьяких інших, з поміччю насильства руйнує кожну суспільність. Така акція є запереченням демократії, яку ми всі хочемо боронити".

Далі газета подає зміст присуду.

Більш - менш такі самі повідомлення появилися і в інших лондонських газетах, як „Ґардіян", „Таймс" та інші.

У „Таймсі" з 22 квітня подано ще таку деталь із згаданої судової розправи:

„Один із обвинувачених сказав: „Ми мали намір кинути нафтову бомбу на російський будинок. Ми вирішили щось зробити, щоб заденонструвати нашу ненависть до брутальної комуністичної системи".

„А другий обвинувачений сказав: „То мало бути осторогою для совєтського режиму, що за кожну жорстокість, яку вони поповнюють за залізною заслоною, ми будемо їм відплачуватись у вільному світі".

Ні публічний обвинувач, ні обвинувачувані не зголосили у цій справі відклику і тим самим присуд є вже правосильний.

Ми навмисне не писали досі про все це до нашої преси, щоб своїми поглядами на справу не забігати наперед у її оцінці, а також тому, щоб часом не зробити нікому кривди.

Та й тепер волімо стриматися від коментарів, а наводимо тільки цитати з британської преси. Думаємо, що на їх основі читачі зуміють самі виробити правильний погляд на доцільність поступку, спосіб переведення його в життя підсудними та на їх заяви в суді.

Любов Коленська

ЧИ ПОГАСАЄ НІМБ МАТЕРИНСТВА?

Колюмністка „Ню Йорк Таймсу" і авторка книжки „Дитина - пастка" („Бейбі Треп"), Еллен Пек, пише: „Материнство, як символ, як ключова роля у родинному житті — померло вже давно. Причина смерти: турбота із-за перенаселення і бажання жити власним, особистим життям, а не бути тільки джерелом життя і наживою молодим".

Вона вважає, що материнству вихоплюється ґрунт з-під його існування. Познаки цього виразно можна побачити на кожному кроці в сучасному житті. Молоді випускники Міллс коледжу в Каліфорнії заявили: „У найкращий спосіб прислужимося людству, якщо... ніколи не матимемо дітей". На летовищі Ля Ґвардія жінка взяла на руки троє своїх дітей і, показуючи їх прохожим, вигукувала, що коли приріст населення буде далі проходити таким темпом, то незабаром прийде до катаклізму. У Вашинґтоні один лікар запитував своїх пацієнток, чи не краще завчасу їм позбутися ще не народженої дитини. Інший лікар заявив, що в теперішньому часі вагітність жінки — дивне і патологічне явище, а не ознака здорового розуму.

І Елен Пек пише, що у сучасну пору, якщо подружжя має тільки двоє дітей, то це не розв'язує проблеми, хібащо швидко по народженні одно з дітей помре. Інакше у віці від 18-го до 35-го року життя населення буде подвоюватися. А позатим, коли діти виростають, потрібно чимраз більше шкіл, нових мешкальних домів і... бульдозерів для їх побудови. А всі вже мають задосить гуркоту всіляких машин. Через те й нервова система перевразливлена, і це спричиняє часті й непотрібні конфлікти між людьми.

Колись це було невідкличним і здоровим явищем: без надуми продовжувати приріст людського роду. Колись найбільшим щастям дорослих було жити з своїми дітьми, ділитися з ними вартостями, радостями і всіма переживаннями. Але ці речі минулись на початку 1970-их років. Тепер поза домом і дітьми перед жінками розкрився широкий світ.

В сучасному світі щораз частіше застосовується операції стерилізації, і люди користуються різними засобами, щоб запобігти батьківству.

Раціонально мислячі люди знають, що народини дитини спричиняють в подружжі присмерк любови і вічні фінансові турботи. Кошти вирощення дитини до 18-го року становлять 23.000 долярів. Багато батьків мусять зрікатися вигідного помешкання заради своїх нащадків, навіть переривати свої студії із-за браку грошей і часу. Скільки талановитих, енергійних жінок мусіло відректися своїх мрій і вбити в собі високі інтелектуальні здібності, щоб годинами пересиджувати із своїми дітьми вдома, навчаючи їх цього чи іншого. Хіба це аж так потрібно? Хіба безсмертність людини не у всьому житті, що її оточує, а в генетичних відбитках? І яке безглуздя думати, що всі дорослі призначені бути батьками.

Хоча статистика вказує, що вже тепер позначається сповільнення в зрості населення, ще й далі в ЗСА щошість секунд народжується новий американець чи американка. Економічна система уже не вимагає стільки людей до праці як колись. А загальні природні ресурси вичерпуються. Краще брати під увагу батьківство як професійне зайняття, а бездітні подружжя, як вищу культурну форму, що її виплекав новий дух часу. Хто повинен рішати, котрі дорослі л ю д и справді к в а л іфіковані бути батьками? У кожному разі не будь - які комісії. У вільному суспільстві цей вибір повинен лежати в руках поодиноких людей. І суспільство мусить їх підтримувати, вшановувати і до цього заохочувати.

Німб материнства вже погас, а з цим гаснуть і кожнорічні святкування Дня Матері і перестаріле звеличування материнства, — так закінчує свою статтю Елен Пек.

Тепер в Ню Йорку йде фантастичний фільм „Zero Population Growth", в якому показується наслідки заборони уряду принаймні на тридцять років народжувати дітей. Щоб задовольнити жінок, їм дають ляльки-іграшки, які заглушують вроджений інстинкт материнства. Жінки потайки таки народжують і плекають дітей, але винних у порушенні заборони вбивають. Хіба це не одна з відповідей на статтю Елен Пек?

Сьогодні під впливом кличів жінок із „Фронту за Визволення" радикально змінюються подружні форми. Часами відношення жінки до батьків прибирає дивацьких форм. Жінки займають чимраз вищі пости, працюють нарівні з чоловіками, але чи це все конечно має відібрати жінці належне їй місце в родині, як матері і виховниці? Коли вона й надалі гідно репрезентуватиме становище виховниці, матері, ніхто не зможе відсунути її в куток, як непотрібну істоту. Чи коли жінка спахновита, насичена енергією і жадобою праці для родини і громади — вона мусить відректися материнської ролі? Тим більше, коли плече-в-плече з нею стоїть її чоловік, який допомагає їй виконувати прадавню і найшляхетнішу материнську працю.

Функцію матері-виховниці визначив жінці Бог від самих початків світу. І в ній глибоко заложений природній інстинкт виховувати дітей, ніжно піклуватися ними і вирощувати їх на корисних членів своєї громади і цілого суспільства, без огляду на те, чи вшановуватимуть її за це. Вона не сподівається слави, не прагне німбу. І тому зокрема в нашій, українській спільноті, не зважаючи на дивацькі модерні кличі, на труднощі, росте фізично і духово здорова молодь.

Петро Ісаїв

ТАКИ ТОЙ КАПНІСТ

(4)

Оте упередження Едґертона до української науки і до місії Капніста підважує науковість тієї його статті і зменшує довір'я до неї. Виглядає, що Едґертон, начитавшись праць большевицьких учених, неприхильних до українських державницьких змагань (він їх цитує) і не знаючи дослідів українського ученого проф. Ол. Оглоблина, великого знавця XVIII ст. (його він ніде не цитує), висунув ненауковий арґумент, що той емісар нікого не репрезентував і про його „ескападу" можливо не знали навіть його брати.

6. Врешті досліди в останніх десятиліттях виявляють, що в Україні в той час існував досить широкий і впливовий гурт українських патріотів, які бажали привернення української державної автономії. Ол. Оглоблин, який проводив ті досліди, написав про це так:

„Новітні досліди на підставі архівних матеріялів цілковито доводять широкий громадський характер місії Капніста і серйозність її підготови, тим самим стверджуючи думку М. Грушевського про існування гуртка Капніста, якоїсь групи міцних людей — українських патріотів. Такий г у р т о к справді був, але він мав ширше громадсько-політичне і національно-культурне значення, ніж це уявляв собі Грушевський. Це було коло осіб, що входило до Новгородсіверського українського патріотичного гуртка 1780-1790-их років". (Цит. книжка, стор. 80).

Проф. Ол. Оглоблин, визначний дослідник і знавець історії України XVIII стол., обговорив ту статтю Едґертона в своїй згаданій вище доповіді, виголошеній на зібранні Семінару Українських Студій при Гарвардському університеті 17 лютого ц. р. Він відкинув Едґертонову гіпотезу. У протоколі того зібрання, написаному англійською мовою, читаємо про те ось що:

„На думку доповідача, теоретична наука не може прийняти гіпотези проф. Едґертона з таких причин: 1) Едґертон не користувався дбайливо джерелами й літературою і тому допустився немало дійсних помилок. Зокрема він не знає нової наукової літератури, що стосується до місії Капніста. 2) Едґертон не взяв до уваги політичної біографії Василя Капніста як одного з провідників української шляхти. 3) Едґертон ізолював берлінську місію Капніста від загальнознаних історичних подій та відносин у Східній Европі, головно в Україні, Росії, Польщі, Прусії і від цілої політичної ситуації того часу. 4) Врешті твердженню Едґертона, що під час розмови в Берліні Мик. Капніст позував як Василь Капніст, який дійсно був директором київської фабрики шовку, бракує сутнього, конкретного доказу й вірогідности. Відкидаючи Едґертонові теорії, доповідач висловив надію, що незабаром появляться докладніші студії про Капністову місію і про відносний час". („Harvard Ukrainian Studies Newsletter," No. 7, March 1972, p. 4).

Кого репрезентував Капніст?

Михайло Грушевський висловив думку, що — очевидно — існував якийсь гурток людей Капніста, хоч одночасно відмітив, що пляни того гуртка були „мріями, не підтриманими загалом".

Зображуючи різні визначні постаті українців головно другої половини XVIII ст., Ол. Оглоблин відтворив гурт українських патріотів у Новгороді Сіверському, до якого належали або з яким втримували близькі зв'язки також визначні українці з різних інших міст України. Ті люди були здебільша з високою освітою, стояли на високому інтелектуальному рівні, були заможні й впливові, звичайно мали визначні становища чи високі урядові пости і втримували добрі зв'язки навіть з московськими колами, які були противниками тодішнього режиму цариці Катерини II. Це був справді у к р а ї нський провід. Люди того гурту були українськими автономістами, тобто змагали до привернення у к р а ї нської гетьманської держави, а коли створилася, як здавалося, сприятлива політична ситуація, то вони подумали чи то про привернення української автономії, чи й про український сепаратизм, про відірвання українських земель від московської імперії.

Проф. Ол. Оглоблин зобразив тодішню внутрішню і зовнішню політичну ситуацію, вказуючи, що вона була пригожа для революційного задуму.

Внутрішня політична ситуація

У той час на колишній Гетьманщині було немале невдоволення трьох родів.

Поперше, в 1781 - 82 рр. розв'язано козацькі полки — і військо, і полкову та сотенну адміністрацію для цивільного населення, а створено три намісництва (губернії) московського типу. В тих намісництвах заведено загальноросійські адміністративні й судові установи. Таким чином зруйнов а н о стару адміністративну єдність державної території України-Гетьманщини та її адміністративно-політичний устрій. Передбачувано ще й дальші реформи в напрямі московського д е р ж а вного централізму. Ясно, що таке скасування козацького устрою викликало велике невдоволення не тільки між козаками, але й між українським шляхетством, міщанами, а то й селянами. Те незадоволення тривало довший час, і в 1791 р. українське населення ще відчувало його виразно. Це видно вже хоч би й з того, що Капніст скаржився на ті реформи перед пруським міністром Герцберґом, відмічаючи, що вояки українці кінних полків „не бажають нічого іншого, як відновити давню козацьку конституцію" (див. вище).

Подруге, в той час постало велике невдоволення поміж кандидатами в дворянський стан. Належати до цього привілейованого стану хотіли не тільки шляхта, козацька старшина, але й діти православних одружених духовних, деякі міщани, а то й звичайні козаки. В тому напрямі вживано різних заходів, писано книжки, доказувано свої права різними документами. Одначе, якраз в 1791 року тодішній генерал-губернатор М и х а й л о Кречетніков, п р а в и т е ль трьох лівобережних губерній на українській т е р иторії своїм рішенням завдав чималий удар сподіванням багатьох тисяч українців, які бажали отримати дворянство. Ясно, що це викликало велике невдоволення між ними. (Цит. праця, ст. 90).

Потретє, невдоволене було і військо т. зв. карабінерів, створене з українських козаків. Коли розв'язано козацькі полки в 1781-82 рр., то козакам дано до вибору: або вписатися до кінного війська т. зв. карабінерів, що мали бути частиною російської армії, або стати вільними селянами. Приблизно половина козаків зголосилася до цього війська. Але вони в той час були невдоволені з трьох причин.

(Далі буде)

ВІСТІ УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО ТОВАРИСТВА

Наші втрати.

22-го березня 1972-го р. помер проф. Володимир Міяковський, дійсний член УІТ і співробітник „Українського Історика". Покійний був визначним істориком-архівістом і літературознавцем. Завдяки його стараням нав'язалася тісна співпраця між Архівом УВАН і редактором УІ в наслідок якої на сторінках журналу видруковано цілу низку архівних матеріялів, зокрема листування Мих. Грушевського. В останніх місяцях Покійний готував до друку в „Українському Історику" недруковані листи Сергія Єфремова й інші матеріяли. Покійний був людиною великого знання, хрустального характеру і повністю відданий науковій праці. Справедливо проф. Міяковського називали „Сумлінням УВАН" — Він поклав великі заслуги в розвитку діяльности Української Вільної Академії Наук і стояв на сторожі її конструктивної праці.

Нові члени.

Цей список охоплює членів і членів-прихильників УІТ. Проф. д-р Юрій Книш (Канада), д-р Мирон Зарицький (ЗСА), Орест Мартович (Канада), Стеля Гриняк (Канада), Дарія Романяк (Канада), к. мін. Юліян Ревай (ЗСА), д-р М. Небелюк, (Канада), Володимир Лесняк (ЗСА), Я. Татомир (ЗСА), Жан-Поль Химка (ЗСА), Андрій Михняк (ЗСА). Членами УІТ можуть стати історики, дослідники суспільних і допоміжних історичних наук і любителі історії. Членська вкладка виносить 12 дол. і включає передплату „Українського Історика" і „Бюлетеню УІТ".

З діяльности клітин УІТ.

15-го 1-го 1972 р. заходами клітин УІТ в Ню Йорку, Українського Соціологічного Інституту і Українського Інституту Америки відбулася доповідь професорки Паранського університету в Куритибі Оксани Борушенко н. т. „Українське поселення в Бразилії очима історика-демографа". Засіданням проводив д-р Олександер Домбровський, голова УІТ в Ню Йорку.

Заплановано відбути окрему конференцію присвячену пам'яті проф. В. Міяковського, а також цілу низку доповідей.

Клітина УІТ в Клівленді: 11-го 3-го 1972 р. у співпраці з Комісією для вивчення української іміграції УВАН відбувся академічний вечір з доповіддю проф. Любомира Винаря н. т. „Історія Українців у ЗСА — найбільш занедбана ділянка дослідів". Вечором проводив проф. Михайло Ждан, заст. голови клітини. На осінь заплановано цілу низку наукових доповідей.

Конференція УІТ в Канаді

Заплянована відбути першу конференцію-з'їзд УІТ в Канаді у Вінніпеґу. Підготовою з'їзду займаються проф. О. Ґерус і проф. О. Баран з Вінніпеґу при співпраці з Управою УІТ і головами клітин у Монтреалі і Торонті.

У вересні 1972-го р. у Вінніпеґу відбудеться конференція канадійських істориків на університеті у Манітобі в якій одна сесія буде присвячена історії України. З доповідями виступлять проф. Любомир Винар (Кентський університет) н. т. „Народження української козаччини і її ранній розвиток" і проф. Іван Рудницький (Альбертський університет) н. тему „Українські ідеології: їхня структура і діялектика". Коментатором буде проф. О. Баран (Манітобський університет). Після вдалого нав'язання співпраці з Американською Історичною Асоціяцією, приступаємо до співпраці з канадійськими істориками і їхніми історичними товариствами.

У програмі з'їзду УІТ програмову доповідь виголосить проф. Л. Винар н. т. „Українське Історичне Товариство в минулому, сучасному і майбутньому". Крім того передбачується цілу низку інших доповідей, а також нав'язання співпраці з українськими науковими товариствами в Канаді.

Українське Академічне Видавництво

Заходами проф. Богдана Винаря, члена Управи УІТ, створено Американський Науково-Видавничий Центр Українознавства — Юкреніян Академік Прес, у якому англійською мовою появилася ціла низка праць присвячених українській історії, літературі, суспільним наукам і переклади з мистецької прози кращих українських авторів. Ціла низка українських і не-українських вчених є консультантами УАВ. Уже того року появляться перші видання нового В-ва. УІТ в співпраці з УАВ запроєктувало видання наукової історії України в двох томах. Буде це збірна праця визначних істориків і суспільствознавців, яка охоплюватиме всі періоди української історії. Головними редакторами двотомника є професори Олександер Оглоблин і Любомир Винар. Другий том — це вибірка найважливіших документів до історії України. В короткому часі да співпраці запроситься поодиноких дослідників.

За каталогами В-ва можна писати на адресу:

Ukrainian Academic Press
P. O. Box 263
Littleton, Colo. 80120
U. S. A.

Наші члени:

Осипа Мартинюка — промувано на надзвичайного професора архітектури (Кентський університет).

Тараса Гунчака — промувано на звичайного професора історії (Ратґерський У-т).

Теодора Мацькова з Акронського університету запрошено викладати під час літа на Штутґартському унів. в Німеччині (цикл викладів н. т. „Доба Мазепи").

Богдан Боцюрків (Карлтонський університет) одержав однорічну стипендію на продовження його дослідів з історії релігійних рухів в Східній Европі.

Ігор Каменецький (Мичиґенський унів.) одержав стипендію і буде дальше продовжувати свої досліди в европейських архівах.

Любомир Коваль (Мичиґенський університет) підготовив до друку монографію „Економічні доктрини М. І. Туґан Барановського") анг. мовою.

Богдан Винар (Денверський у-т) — є редактором фундаментального довідника — щорічника довідникової літератури „Амерікан Референс Букс Анюаль". Це видання було відзначене Американською Бібліотечною Асоціяцією, як одне з найважливіших в ділянці бібліографії.

Михайло Пап (Джан Керол унів.) одержав за 1972 р. „Дістінґвішд Фекулті Авард" — найвище признання за успіхи від свого університету.

Юрій Борис (Калґарський унів.) влітї буде працювати в европейських архівах.

Досліди українського життя в ЗСА

Завдяки створенню Центру етнічних дослідів в Кентському стейтовому університеті приступлено до систематичного дослідження історії українців в ЗСА. При Центрі, що його очолює проф. Л. Винар, створено українську секцію і вже намічено конкретний плян праці. З Центром співпрацює УІТ і Комісія УВАН для вивчення української іміграції. Усіх зацікавлених в дослідженнях історії українців в ЗСА, а також тих які бажали б подарувати деякі публікації (напр. журнали, книжки, календарі) — просимо безпосередньо писати до д-ра Л. Винаря на адресу Кентського стейтового університету або „Українського Історика".

Розбудова „Українського Історика"

Просимо установи і людей, які розуміють вагу історичного досліду, ставати передплатниками нашого журналу, а заможніших жертвувати на Видавничий Фонд. Всі пожертви періодично поміщується в „Бюлетені УІТ". Не забуваймо, що УІ під сучасну пору є одним з найповажніших наукових періодиків і як такий заслуговує на повну моральну і матеріяльну підтримку нашої громади. В справах УІТ і УІ просимо писати на адресу:

„The Ukrainian Historian"
P. O. Box 312
Kent, Ohio 44240

Нюйоркська група демонструє у Вашинґтоні

На квартальних зборах Об'єднаного Комітету Українсько-Американських Організацій метрополітального Ню Йорку, що відбулися 26-го квітня 1972-го року вибрано окремий комітет для організації та плянового переведення поїздки з Ню Йорку до Вашинґтону 13-го травня 1972 р. Цей Комітет, що складався з 20 осіб (по рівному: 10 старших громадян і 10 молодих студенток/-ів), поставив собі такі завдання:

а) мобілізувати якнайширші круги громадянства так щоб принаймні 10 повних автобусів (прибл. 500 осіб) виїхало до Вашинґтону, —

б) придбати фонди на оплачення винаймлених автобусів так, щоб кошт переїзду для учасників не був більший чим 5 дол. від дорослих і 2 дол. від молоді - студентів,-та

в) подбати про те, щоб зовнішній вигляд учасників демонстрації чітко підкреслював її ціль і український характер.

Перше завдання виконано — на жаль — тільки в 70 відсотках, бо не 10 а тільки 7 автобусів (приблизно 350 осіб) виїхало до Вашинґтону. Однією з поважних причин частинного неуспіху були „татарські вістки", що кружляли по Ню Йорку, мовляв у Вашинґтоні в той час буде „100 тисяч демонстрантів проти през. Ніксона і вони битимуть наших маніфестантів". Чимало батьків під впливом цих вісток боялися пускати своїх дітей, — зокрема членів „Пласту", — і у висліді прийшлось відмовляти деякі, раніше замовлені, автобуси. Як виявилось згодом, у Вашинґтоні, всі ці „інформації" про 100 тисяч демонстрантів показались зовсім безпідставними і на наших демонстрантів ніхто не нападав.

Збірку фондів на частинне покриття винайму автобусів переведено в неділю 7-го травня під двома церквами (св. Юра і на Озон Парку) і впродовж тижня на окремі збіркові листи. Милою несподіванкою для збірщиків був княжий дар п.п. Куровицьких, які пожертвували 340 д. покриваючи цією сумою кошт винайму одного автобуса. Складаємо пп. Куровицьким від імені Комітету найщирішу подяку і признання, підкреслюючи що їхній щедрий дар дав Комітетові змогу замкнути рахунки без поважнішого дефіциту, не зважаючи на те, що прийшлось покривати такі непередбачувані витрати як доплата за дві години чекання одному з автобусів, а також додаткові кошти повороту до Ню Йорку кількох осіб притриманих поліцією, що їх випущено з арештів вже після від'їзду всіх автобусів. Точне розчислення всіх впливів і витрат буде предложене на найближчих квартальних зборах Об'єднаного Комітету Ню Йорку.

Для підкреслення українського характеру демонстрації вирішено щоб усі, що їхатимуть до Вашинґтону були вдягнені або вповний народний стрій, або принаймні блюзочки, чи сорочки. Центральний Комітет демонстрації який діяв при централі УККА одобрив нашу пропозицію і видав відповідні зарядження також всім іншим групам з інших міст. Крім цього замовлено тисячу малих блакитно-жовтих прапорців, що їх демонстранти несли в руках. Вулиці, якими проходили маніфестанти зпід пам'ятника Т. Г. Шевченка під Білий Дім замайоріли нашими національними красками і народними вишивками, — про що м. і. підкреслив журналіст газети „Вашинґтон Пост", звітуючи про українську демонстрацію у виданні з 14-го травня.

На кінцевому засіданні цього окремого Комітету, яке відбулось 18-го травня обговорено світла й тіні цілої маніфестації та окремі питання зв'язані з нюйоркською групою, після чого комітет зліквідовано за винятком його фінансової секції, яка мусить закінчити всі рахункові справи, предложити рахунки до перевірки Контрольної комісії та скласти звіт на квартальних зборах.

Володимир Савчак

Дар мистців на УВУ

У зверненні Ректорату Українського Вільного Університету з нагоди 50-ліття нашої Альма Матер, читаємо: „Без рідного університету немає власної держави; без вільного університету із повною академічною свободою немає творчої людини, ані братерської спільноти вільних та рівних громадян".

У бюлетені Українського Вільного Університету ч. 2/22 від 24-го лютого 1972-го р. знаходимо пояснення відносно Фундації УВУ. Щоб існував Український Вільний Університет, потрібно не тільки моральної, але й матеріяльної підтримки української спільноти у вільному світі. У даних умовах, для запевнення мінімум дуже скромного існування УВУ є потрібних 60,000. — нім. марок, приблизно 20.000. — амер. дол. річно власних фондів.

У ювілейному році зродилась ідея — Ювілейної Фундації УВУ, яка постала б з одноразових індивідуальних датків. Фундація мала б бути тривала і основного капіталу не можна рухати. На біжучі видатки йдуть тільки відсотки. Висота Фундації повинна б досягати 250,000.- дол., але вже при 100,000.- дол. можна мати певні вигляди на утримання УВУ, якщо зважити, що УВУ має певні постійні вплати із університетських оплат, із продажу книжок, від Церкви та невеликих постійних дотацій.

Треба привітати жертвенність наших мистців, які подарували свої праці на Фонд Українського Вільного Університету, підтверджуючи цим вагу і значення нашої єдиної української Альма Матер.

Свої праці пожертвували — Богдан Божемський, — А. Грищенко, — Петро Холодний, син, — Яків Гніздовський, — Святослав Гординський, — Любослав Гуцалюк, — Едвард Козак, — Галина Мазепа, — Леонід Молодожанин, — Михайло Мороз.

Запляновaна Алюмнами і Т-вом Прихильників Українського Вільного Університету стейту Ню Джерзі з осідком у Пассейку розпродаж розгривкових квитків для придбання фондів для УВУ вже розпочалася. До цієї акції закликаємо всіх і просимо цією малою пожертвою на виграш допомогти завершити необхідний Фонд для УВУ.

Квитки в сумі 1-го дол. можна набути в місцевих Т-вах Прихильників УВУ, як у ЗСА, так і в Канаді, або звертатися на адресу:

Self Reliance, C-200
2Hope Ave., Passaic, N. 7
07055

Розгра картин відбудеться 13-го січня 1973-го р. між год. 10 і 11-ою увечорі в Українській Централі в Пассейку, Ню Джерзі. Плян цього розграшу — остаточно затверджено на спільному засіданні ініціяторів із ректором УВУ, проф. д-ром В. Яневом, який відбувся у Кліфтоні, в середу 17-го травня 1972 р.

Роман С. Голіят

ДІВЧАТА НЕ ХОЧУТЬ БУТИ ШОФЕРАМИ

Газета „Молодь України" розіслала понад 200 запитників до юнаків і дівчат у середній школі в Пневі на Івано-Франківщині, чи вони бажали б стати шоферами? Прийшли відповіді, які виявили, що 137 випускників не проти стати шоферами, але між ними не було ні однієї дівчини. Редакція закликає дівчат засвоювати всі професії.

Ювілей о. митрата-декана Віталія Коваленка

Українська православна парафія св. Михаїла у Вунсакеті Р. Ай., 21-го травня 1972 р., влаштувала ювілей своєму парохові митратові-деканові Віталієві Коваленкові, з приводу його 30-ти річчя священослужіння і праці у Христовому Винограднику.

Після Служби Божої, в парафіяльній залі заповненій вірними відбулося ювілейне прийняття. По благословенні трапези, виступив з промовою голова Церковного Комітету Тома Чагарин, в якій згадав працю отця митрата-декана Віталія Коваленка на церковному, культурному та громадському полі та побажав йому дальших успіхів у його корисній праці для нашої св. Церкви та для нашого народу, при цьому підніс йому від парафії дарунок — золотий годинник з датою 14. 5. 42. Київ, 14. 5. 72, Вунсакет. Заповнена заля проспівала отцеві ювілятові „многоліття". Було також багато привітань та побажань від різних організацій та членів парафії.

Наприкінці виступив отець ювілят Віталій Коваленко з сердечною подякою за влаштовану йому несподіванку, та розповів про своє висвячення 14-го травня 1942 р. в золотоверхому Києві в соборі св. Андрея Первозванного і про 30-ти річний шлях священослужіння.

Ювілят закінчив своє слово подякою Богу за його щедроти та — громаді за влаштування йому свята. Усі приявні покрили оплесками слова свого пастиря, відданого працівника та чесну людину у відношенні до людей та в служінні Богу й українському народові і, бажаючи йому та його родині від Господа Бога Божих Ласк — заспівали „Многія Літа".

Прес реф. інженер
Степан Лісовий

Нова програма викладів УВУ

У зв'язку із новим літнім Семестром Українського Вільного Університету, який розпічнеться згідно з пляном 1-го липня, та із Високошкільними Літніми Курсами Українознавства (початок 7-го серпня), з'явився черговий „Індекс Лекціонум" УВУ, дбайливо зредагований на 60 сторінках Секретарем Філософічного факультету, мгр М. Антохієм. Програми викладів, яких поява припинилася 1951 р. в зв'язку із розпорошенням студентства та послабленням, а згодом навіть припиненням викладів, виходить після віднови авдиторного навчання з 1965/66 правильно щорічно, і вона має усталений вигляд. Вона двомовна: українсько-німецька і, подаючи найважливіші інформації про УВУ, вона сповняє ролю своєрідної виказки перед німецьким (і взагалі чужинецьким) науковим світом. Вона є також важливим історичним матеріялом, бо з неї можна відчитати кожночасний стан УВУ.

В біжучому випуску, як і в минулих роках, приносить вона — поруч із загальними відомостями про умови студій в УВУ — склад органів самоуправління, список науково-педагогічного складу (за факультетами та ступенями), програму викладів на біжучий семестр та бібліографію видань. При списку складу професорів в німецькій транскрипції є подані також адреси; бібліографія є повніша українська, бо в ній подані не тільки книжкові видання але також автори та титули статтей Збірників чи Наукових Записок, коли німецька бібліографія подає тільки загальну бібліографічну нотку про видання (при чому титул є поданий у транскрипції латинськими літерами та в німецькім перекладі).

З „Індексу" дізнаємося, що УВУ має актуально 35 звичайних професорів (22 на філософічному та 13 на факультеті правничих та суспільно-економічних наук), 4 професорів-гостей (всі на філософічному факультеті), 5 надзвичайних професорів (3+2), 8 доцентів (6+2), та 21 викладачів (18+3) тобто разом педагогічний склад нараховує 73 членів (53+20). Як і минулими роками, не всі члени професури зможуть прийняти участь у семестральних працях (головно з причини розпорошення та неможливости приїхати до Мюнхену, — частково за віком і станом здоров'я). Все таки з докладної програми зголошених викладів видно, що в біжучому семестрі (який — до речі — є сотим черговим семестром!) викладатиме 38 професорів та викладачів (27+11).

На підставі програми викладів ще цікаво відзначити що серед чотирьох професорів-гостей є 2 німецькі професори із університету Людвіґа-Максиміліянина у Мюнхені — що від років вже співдіють із українськими науковими колами, як члени Наукової Ради Товариства Сприяння Українській Науці. Неменше важливо, що до співдії є ще притягнені представники інших народів: крім проф. д-ра И. Кратохвіля, чеха, відомого нашій суспільності із організації викладових вечорів УВУ в Штуттґартському університеті, є ще в постійному складі правничого факультету доцент-словак, д-р УВУ Ст. Ясовський. Крім білоруса — кол. довголітнього декана факультету права й економ.-суспільних наук проф. Л. Окіншевича, є ще дві викладачки білоруснки: д-р Н. Теодорович та д-р О. Орехва (доктор УВУ, як викладач буде чинна в біжучому році вперше). Серед викладачів УВУ бачимо також прізвище відомого перекладача української лірики на німецьку мову — австрійця д-ра К. Зіса (який однак в біжучому році викладати не зможе). В сумі: 8 чужинців (4 різних національностей).

Деканати УВУ приклали знову чимало старань, щоб у виклади включити професорів з-поза океану. З постійних професорів УВУ заповіджений приїзд проф. Лева та проф. Рудницького із філософічного факультету та проф. Падоха й проф. Цюцюри, як теж доцента Боґатюка із правничого факультету. З професорів-гостей прибудуть: проф. д-р К. Біда із Оттави (втретє) та проф. д-р Д. Штогрин з Урбані в Іллинойсі. З викладачів сподівані два доктори УВУ — П. Гой та В. Лучків (і згадувана вже д-р Уву О. Орехва). Іншими словами, з-поза океану повинно прийняти участь у викладах точно 10 осіб.

На філософічному факультеті зголошено 38 викладових тем і семінарів, що їх буде подавано у чотирьох викладових групах: мовно-літературній, історично-географічній, філософічно-педагогічній, етнографічно-мистецтвознавчій. На факультеті правничих та суспільно-економічних наук зголошено 20 тем, на Високошкільних курсах — 10 (разом 58 викладових тем та семінарів).

З усіх поданих інформацій видно, що підготова до семестру в УВУ є в повному ході, а саме семестр заповідається успішно.

Ректорат УВУ

10 УКРАЇНСЬКИХ ФІЛЬМІВ

Оттава. — Представник Ради Державного Кінофільмування А. Ф. Кент повідомив, що завдяки заходам Комітету Українців Канади ще цього року буде випущено 10 канадійських англомовних кінофільмів у переозвученні на українську мову-діялоги. А. Кент відвідав Централю Кук у Вінніпеґу. Незабаром має розпочатись перегляд фільмів, які можуть цікавити українського глядача в Канаді, переклади діялогів на українську мову та переозвучування тих вибраних фільмів. Їх потім можна буде діставати для безплатного показу в клюбах, установах, організаціях. Крім того, їх будуть використовувати у школах, як допоміжних для вивчення учнями української мови.

Колеґія св. Андрія у Вінніпеґу асоційована з Манітобським університетом

Теологічний факультет Колеґії св. Андрія оцим проголошує конкурс на прийняття студентів на академічний рік 1972 - 1973.

Вимога вступу на Теологічний факультет:

1. Кандидати, які мають закінчений ступінь Бакалявра Наук (B. A.) від визнаного університету чи колеґії можуть бути прийняті на трирічний Теологічний курс. Після закінчення, кандидат отримає ступінь бакалявра богословія (B. B.).

2. Кандидати, які мають повну матрикуляцію (повний 12-ий грейд), але не вчащали до університету, можуть бути прийняті на сполучену програму навчання і можуть продовжувати науку в університеті і в колеґії одночасно. Після закінчення обох курсів, кандидат одержить ступінь B. A. і ступінь B. Д. Сполучену програму кандидат може закінчити за п'ять років. Кандидати, які мають частину університетських студій, можуть також включитися у цю програму.

3. Кандидати, які мають матрикуляцію (грейд 12), можуть вступити тільки на Богословський факультет за рекомендацією декана богословія. Такий курс триває три роки і після закінчення його кандидат отримає ступінь ліценціята богословія (L. T.)

4. Старші й більш дозрілі кандидати з достатнім життьовим досвідом і відповідним знанням української мови можуть вписатися на дворічний Пастирський Курс. По закінченні його, кандидат одержить диплом Пастирських Курсів.

Академічний рік на Теологічному факультеті Колеґії св. Андрея триває від 14-го вересня до 30-го квітня.

Студенти-Богослови з Канади, по успішному закінченні першого року богословія, можуть отримувати грошову допомогу від Консисторії УГПЦеркви.

Студенти-богослови з Америки можуть одержати повні інформації від Православної Церкви в ЗСА.

За ближчими інформаціями та аплікаціями просимо звертатися на адресу:: St. Andrea's College in Winipeg, Theological Faculty, University of Manitoba, Winnipeg 19, Manitoba. Tel. 269-3565.

ЛІТНІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА В ІНСТИТУТІ СВ. ВОЛОДИМИРА

Торонто. — Як попередніх років, так і цього року Дирекція Інституту св. Володимира в Торонті влаштовує Літні Курси української мови й інших предметів українознавства. Курси розпічнуться 30-го липня і потриватимуть до 26-го серпня. Викладатимуть досвідчені кваліфіковані вчителі. На Курси приймають молодих хлопців і дівчат від 12 років. Оплата з повним вдержанням 160 дол. за курс.

Зголошуватися за додатковими інформаціями на адресу Інституту: 620 Spadina Avenue, Toronto 179, Ont., Canada, odf.: 923-3318.

У Торонті відбулась 13-та щорічна виставка Образотворчої Студії

Торонто. — У приміщенні Інституту св. Володимира Великого відбулася вже 13-та з черги щорічна звітова Виставка праць учнів і студентів Образотворчої Студії під керівництвом мистця Петра Сидоренка, при 34 Брумелл евню в Торонті. Виставку відкрила 30-го квітня мисткиня Ірена Шумська-Мороз, відвідувачі одержували 6-тисторінковий каталог із списком та поданням віку учнів і студентів та 15-ма фоторепродукціями з їх малюнків і образів, з підписами українською і англійською мовами. Навчання в Студії провадиться українською мовою, з поданням також основних відомостей про українське образотворче мистецтво і його історію та сучасний розвиток. Між виставленими працями учнів і студійців були олії, акварелі, виконані технікою „фламастер", олівцем та ін., переважно натюрморти, квіти, зображення різних предметів. Керівник Образотворчої Студії маестро Петро Сидоренко заохочував студійців працювати над портретами і тій темі присвятив чимало лекцій. На Виставці були показані: портрет М. Гамівки, „Григорій Сковорода" — на відзначення 250-ліття з часу його народження, що й зазначено в друкованій „Програмі", портрет гетьмана Пилипа Орлика — на вшанування його пам'яти в 300-ту річницю з часу народження, портрет Григора Орлика й ін. Із 22 студійців двоє не української національности, і для них пояснення дають англійською мовою. Виставка мистецького доросту не притягнула багатьох глядачів, хоч вона була цікавим і вартісним творчим звітом дітей і молоді за їх однорічну працю.

Відкритий лист громадського діяча в Канаді

Вінніпеґ. — Тижневик „Поступ" в числі з 14 травня опублікував відкритого листа до українців д-ра Теодора Михайлівського, який майже 20 років був членом Президії Комітету Українців Канади. Він пише:

„Деякі наші установи друкують свої матеріяли в англійській мові. Чому це так? Чому така розбіжність між зусиллям збереження української мови, а виявами у практиці? Чому — на мою думку — така затрата національної гордости та самопошани?" Автор відкритого листа-запиту до української спільноти у Вільному Світі д-р Теодор Михайлівський запитує:

„Чому деякі українці та українські установи втікають від рідної української мови — мови із тисячолітніми, культурними надбаннями — та прибираються у чуже пір'я. І це діється в той час, коли у Вільному Світі ведемо маніфестації проти насильної русифікації на Рідних Землях, а тут у Вільному Світі добровільно, без ніякого чужого натиску приспішуємо процес асиміляції. Чим це пояснити? Чим приміром пояснити, що на наших товариських „пікніках", „чайках" ввелося в моду розпродаж базарових книжечок... виключно в англійській мові...? Чим дальше пояснити, що, напр., на жидівському цвинтарі є напис в жидівській мові і англійській а на нашому тільки в англійській мові? Чому на наших установах і на наших крамницях є вивіси („шильди") в англійській мові? Чому й чому? Хай Ваше українське сумління дасть на це відповідь".

Українські колгоспи і російський „дворец"

Два українські колгоспи на Донеччині в селищі Старобіщевому, ім. Кірова та ім. „Заповіту Іліча", збудували в тому селищі великий „Палац культури", з кінозалею на 600 місць, лекційною залею, спортовою залею, багатьма кімнатами для зайнять гуртків мистецької самодіяльности тощо. Спереду на площі встановили пам'ятник трактористці Паші Ангеліній, яка колись виявила себе „стахановкою", виоравши багато землі і працюючи „для комунізму" без відпочинку. Московська газета „Ізвестія" 14 травня надрукувала фотознімку з тієї будови. Хоч збудована працею рук українських селян-колгоспників і на українській землі — над палацом видніє такий величезний напис: „Дворець культуры имени Паши Ангелиной". Ще інший напис чужою мовою на тім же „дворце" закликає: „Товарищи! Достойно встретим 50-летие создания Союза Советских Социалистических республик!"

Вишивані Вечерниці Окружної Ради Відділів СУА в Ню Йорку

Вишивані Вечерниці відбулись 29-го квітня 1972 р. у великій залі Українського Народ. Дому в Ню Йорку.

Голова Окружної Ради Леся Кіршак привітала гостей і подала коротко ціль започаткування Вишиваних Вечерниць. Традиції українського народу, культура, народна творчість — це все ділянки мистецтва. Однією із галузей народної творчости, яка може найбільш проявила себе — це вишивка — мистецтво української жінки, яка в безнастанній погоні шукає нових ідей, щоб більш удосконалити та примінити українську вишивку до модерних строїв сьогоднішнього дня.

Марта Кандюк, королева Вишиваних Вечерниць

1-ий Відділ СУА як один із найстарших Відділів Нюйоркської Округи започаткував на терені Ню Йорку показ української Вишивки на „Вишиваних Вечерницях" — включно з нагородами і відзначенням за найкращу вишивку й її влучне примінення. 1-ий Відділ передав провід Вишиваних Вечерниць Окр. Раді, щоб спільними силами всіх Відділів дійти до більшої популяризації української Вишивки.

Культурно освітня референтка Окружної Ради Євгенія Єнсен попровадила під звуки оркестри „Амор" перегляд всіх вишивок, щоб жюрі мали нагоду ближче приглянутись кожній вишивці зокрема. — Жюрі (в складі 5 пань): Ю. Федорович, (4-ий Відд.) очолювала жюрі, О. Сливка (1-ий Відд.) Л. Артимишин (64-ий Відд.), С. Данилович (82-ий Відд.) і Н. Кулинич 83-ий Відд.) з великою увагою оцінювали поодинокі вишивки і дали нагороди і відзначення за найкращий стиль, вишивку і її примінення. Нагороди за довгу вишивану вечірню сукню отримали: 1-ша нагорода — Марта Кандюк, (взір із збірки Рогозинського). 2-га Леся Гуменюк, 3-тя Люба Касіян. Відзначено комбіновану сукню А. Натини. Нагороди за короткі сукні: 1. — Марія Сливка (гуцульський взір). 2. — Ляриса Зелик, 3.— Леся Баранська. Відзначення: Анна Рак, Оксана Куйбіда, Катруся Папуга. Признання Христині Кушнір за лемківську кривульку. Нагорода за блюзку: 1-ша —Ляриса Магун. Відзначення: Валько, Кандюк, Вацик і Дидик.

Нагорода за мужеську сорочку: — Володимир Касіян; нагорода за вишивану краватку — Юрій Кузьмович. Королевою Вишиваних Вечерниць на 1972 р. є Марта Кандюк ґрадуантка „Ст. Аґнес" католицького гайскулу, студіюватиме фармацевтику на „Ст. Джан університеті", пластунка 18-го Куреня, закінчує цього року школу українознавства — матурою, приготовляється до диплому „Гілд Інституті", фортепіян кляси Г. Мирошниченко-Кузьма. Марта отримала теж першу нагороду за довгу вечірню вишивану сукню (це вже із черги 3-ій раз, що одержала перші нагороди за вишивані суконки).

1 Принцеса: Оксана Гаврилюк — ґрадуантка музики і мистецтва в гайскулі, пластунка 18-го Куреня, школу українознавства закінчує матурою, учениця кляси фортепіяну проф. Дарії Каранович, є в студії Мистецького Слова Л. Крушельницької, університетськ і студії продовжуватиме в ділянці музикології.

2. Принцеса: Ляриса Маґун — ґрадуантка гайскулу, пластунка — 18-го Куреня, фортепіян кляси Г. Мирошниченко-Кузьми і сольо спів — кляси проф. В. Стрийковського одержала державну стипендію, студіюватиме фармацевтику на Сіті Коледжі рівночасно продовжувати ме музичні студії, фортепіян і сольо-спів.

Ляриса Магун одержала 1-шу нагороду за вишивану блюзку (взір з Буковини).

„Вишиваний торт" — Наталії Думи (83-ий Відд.) призначений на виграш приніс гарний фінансовий прихід. Щира подяка А. Яремі, за чудові орхідеї, квіти призначені для королеви Вишиваних Вечерниць. — Господарчі референтки Окружної Ради К. Гаврилюк (Відд. 1-ий) і А. Сафіян ((Відд. 83-ий подбали про гарний буфет, всім тим, що причинилися до цього буфету велике признання.

Ігорові Раковському не тільки за гарний спів але й теж за провід забави від нас усіх — щира подяка. — Імпрезовий Комітет, очолюваний імпрезовою реф. Окружної Ради Катрусею Папугою вклав багато праці — так що цьогорічні Вишивані Вечерниці мали гарний успіх.

Пресова реф. Окружної Ради **Лідія Котлярчук**

Україністика у Віндзорськім Університеті

У вересні, 1972 року, Віндзорський Університет започаткує Україністику при відділі Германістики й Славістики. Курси будуть повно акредитовані і, щоб охопити ширше коло зацікавлених громадян, будуть читані вечорами. Цього року Україністика почнеться двома такими курсами:

Україністика 100. Вступний і середній курс української мови. Читання, вимова, граматика. Передумова: Невелике знання української мови, але вистачаюче для вступу на цей курс (Три години викладів на тиждень; крім цього радиться додатково вправу вимови на магнетофоні).

Україністика 200. Перегляд української культури. Виклади, семінарі й дискусії на теми з літератури, мистецтва і культурних традицій українців в Европі й Канаді. Виклади відбуватимуться в англійській мові. Нема жодних передумов. (Дві години на тиждень).

Якщо ця програма навчання покажеться успішною, то на черговий рік (1973-74) уведеться мала спеціялізація (Minor Subject) в україністиці збагаченням програми ще двома новими курсами:

Україністика 111. Заавансований курс української мови. Розмова, вибране читання та композиція. Передумова: Україністика 100 (або згода відділу). Три години викладів на тиждень. Радиться додаткову вправу вимови на магнетофоні).

Україністика 300. Перегляд української літератури. Вивчення вибраних творів українських письменників. Передумова: Україністика 111 або згода відділу. (Три год. викладів на тиждень).

Всі реєстрації на Україністику в 1972-73 шкільнім році переводитимуться відділом вечірніх курсів (Division of Extention).

За обширнішими інформаціями про курси й вимоги писати на таку адресу:

Department of Germanic and Slavic Studies, University of Windsor, Windsor, Ont., Canada.

Оцим закликаємо українське громадянство підтримати україністику у Віндзорськім Університеті.

Віндзорський відділ КУК, за Раду Українських Студій; В. Вахна, М. Яворський, І. Стебельський і О. Лист

Степан Богун

З'їзд ентузіястів (бовлінґ) круглів, УНСоюзу

Український Детройт був в суботу 27 травня під впливом кругольних змагань Ліґи УНСоюзу, яка щорічно влаштовує кругольні турніри. Був це з'їзд чи зустріч ентузіястів, бо як інакше можна назвати людей, членів УНСоюзу, які їдуть 500 миль втрачають день праці (п'ятниця) на те, щоб зустрітися там з такими самими ентузіястами із заходу, які теж тратять день праці, наймають автобус, плятять за нього, платять мотелі й інші видатки! Місцеві з Детройту приймають всіх у Народному Домі кавою і солодким. Казали мені лемки з Пенсильвенії, Ембриджу, Аліквіпи і Деррі, що лише Союз Українок знає як подати каву і солодке. Ветерани спорту воліють і подають „скач і соду".

Змагання випали добре. Як звичайно були переможці, були і ті, що „встоятись немали сили" (по каві в Н. Домі). На диво Детройт, що виставив 6 дружин, виграв першу і другу нагороду в дружині чоловіків. На бенкеті роздано трофеї УНСоюзу – між ними і один, який від тепер буде називатися трофеєм Петра Пуцила, в пам'ять бл. п. головного касира, що помер цього року, а який ніколи не оминав кругольних змагань. Майстром церемонії бенкету був Вол. Кізел, син Петра, довголітнього секретаря 297-го Відділу УНСоюзу. Він був дуже добрий в обох мовах і веселих анекдотах, без яких бенкети не є бенкетами, а поминками в пам'ять тіней забутих предків. З Детройту на бенкеті було 5 священиків: на жаль ні одного православного. Монс. Бохневич парох церкви з Детройту зі своїм сотрудником Вол. Климянчуком, парох Ворен о. Феціца ЧСВВ, о. Лазар парох Дірборн Гайтс і ще один скромний отець якого імени я таки не міг довідатися. З людей громади були Данило Михалюк — співорг. 183-го Відділу ім. Мазепи, Ярослав Базюк — предс. 175-го Відділу і касир Окружного Комітету. Не було на жаль, голови Окружного Комітету Ів. Ващука, який має відповідальну працю і не міг звільнитися. Не було кореспондента детройтської союзової і укаківської громади Василя Паліжа, який гостював у два дні свят в Чикаґо. Тому головним начальством місцевої громади був всюди присутній почесний член УНСоюзу б. гол. радний В. Дідик, який прибув з дружиною. Він відкрив і закрив імпрезу коротким словом.

Головний радний Андрій Джула з Ембриджу, голова турніру, мав промову й іменем УНСоюзу заохочував присутніх організовувати нові ряди спорту. Промовляли ще поч. член і б. контролер УНС І. Іванчук, який разом з І. Івасюком, секретарем Кругольного Турніру, доїздив з Чикаґо до Детройту допомагати організації турніру В. Дідикові, на якого плечах спочивала левина частина підготови. Бувша гол. радна Гелен Олек, кошова ескадри клуглів з Чикаґа, дбала про подробиці турніру. Присутній почесний гол. місто - предс. УНСоюзу Степан Куропась мав промову на тему „В здоровому тілі здорова душа". Він все журився, як за 10 дол. вступу можна було з'їсти добру вечеру, випити кілька „скач енд сода" і витанцюватися до схочу. Видно, що Детройт має добрих економістів, які вміють калькулювати, вміють обслуговувати гостей.

Дві сотні гостей розійшлися з бенкету домів аж о пів до другої години. В неділеньку вранці лемки з Пенсильвенії пішли ще до церкви і виїхали на свою американську Лемківщину, а кошова Олек забрала своїх подолян і подоляночок в дорогу на „Вести". Шкода, що в турнірі не брали участи колись славні в круглях близький Клівленд і дальший Рочестер.

Річні Загальні Збори Відділів СУА в окрузі Нюарку, Н. Дж.

Річні збори округи Нюарку, яка об'єднує понад 500 членок СУА у 13-ох Відділах відбулися 12-го березня 1972 р. у Народному Домі в Ірвінґтоні.

Представницею Головної Управи СУА на Зборах була Осипа Грабовенська. Збори відкрила голова Окружної Ради Ірена Кіндрачук, вітаючи всіх приявних. Відтак однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять померлої заслуженої членки 24-го Відділу СУА в Елізабет сл. п. К. Соснецької.

Після відчитання порядку нарад делегатки, одноголосно, вибрали проводити зборами Софію Онуфрик, голову 61-го Відділу у Випані, а секретаркою Геню Цікало, голову 18-го Відділу в Пассейку.

По відчитанні листи делегаток збори вислухали звітів голови і референток Окружної Ради за діловий 1971 —1972 роки.

Найповажнішою діяльністю нашої Округи була підготова до 16-ої Конвенції СУА, що відбулася у травні м. р. на Союзівці. Для цього оформлено Конвенційний Комітет, очолюваний І. Кіндрачук. Редакційна Колеґія під проводом Ліди Гладкої зайнялася виданням пам'яткової книжки, яка є найкращим переглядом праці організації за останні три роки. Книжка, як і вся ділова праця Конвенції, були присвячені пам'яті поетеси Лесі Українки.

Про свою культурну, виховну і харитативну діяльність, як також звідкіля черпано доходи й куди йшли датки, розказали голови Відділів у звітах. По дискусії, яка заторкнула питання з різних ділянок праці Округи, та по уділенні абсолюторії уступаючій Управі, вибрано нову Управу: голова — Ірена Кіндрачук, заступниця голови — Надія Біґун і Геня Цікало, секретарка Омеляна Цяпка і Олена Бобиляк, касирка — Ольга Муссаковська, референтка організаційна — Ольга Салук, культурно освітня — Ірена Шраменко, імпрезова Катерина Бук, виховна — Іванна Ратич, суспільної опіки: Юлія Полянська, зв'язків — Ліда Гладка, Марія Гивель, господарська — Олена Кусий, преси — Олена Бобиляк.

До Контрольної комісії увійшли: голова — Ірена Левицька, члени — Марія Химинець, Франя Стек, Марія Ґерус і Катерина Кузьма.

Представниця Головної Управи СУА О. Грабовенська висловила щире признання Окрузі за її співпрацю із Екзекутивою СУА у підготовці 16-ої Конвенції. Дальше поручила Відділам наполегливо старатися закладати нові садочки, щоб у 50-ліття СУА було їх більше, чим 50-ть на терені ЗСА. Придбанням нових передплатників для журналу „Наше Життя" і щедрими датками підтримати видавничий рівнож фонд, рівночасно не забувати й за музей Народної Творчости у Ню Йорку, якому вже треба тепер більшого приміщення. Висловила п-і О. Грабовенська признання Відділам за їхню всесторонню працю, водночас звернувши їхню увагу на це, щоб помагаючи українській людині, не забували вони й про своє членство на місцях та справи своєї організації.

Перевибрана голова Ірена Кіндрачук, подякувала всім за довір'я і співпрацю. Закрито Збори відспіванням Гимну СУА.

Пресова реф. Окружної Ради

ПРЕЗИДЕНТА ОБ'ЄДНАНИХ СТАЛЕВАРНИКІВ АМЕРИКИ І. Абеля іменовано в Піттсбурґу „Батьком Праці". Такі найменування відбуваються щороку з рамени Крайової Комісії Дня Батька, що його відзначають 18 квітня.

Пластове Свячене в Йонкерсі

Начальний пластун проф. д-р Юрій Старосольський, між пластовою молоддю (шостий зліва)

30-го квітня пластова станиця в Йонкерсі мала своє традиційне свячене. Пластову домівку в залі місцевої української католицької церкви виповнили по береги пластунки, пластуни, батьки й запрошені гості. Станиця вітала на цьому святі новообраного Начального пластуна пл. сен. д-ра Ю. Старосольського і його сестру пл. сен. У. Старосольську-Любович, редакторку пластового журналу „Пластова Ватра", авторку книжки „Розкажу Вам про Казахстан".

Парох о. монс. В. Федиш започаткував свято молитвою і поблагословив трапезу. Станичний пл. сен. О. Винник привітав присутніх. Від Пласт - Приюту вітав присутніх голова П. Кулинич.

Начальний пластун пл. сен. д-р Ю. Старосольський висловив думку, що таке спільне свячене зближує нас, виробляє почуття приналежности до великої пластової родини, яка є частиною великої української родини. О. Р. Бялецький згадував свої часи пластування і таборування на пластовій Оселі у Підлютому. Пл. сен. С. Мороз згадала, що була членом пластового куреня у Львові, а його курінною була присутня на залі пл. сен. У. Старосольська - Любович.

Люба Сохан приготовила розвагову програму, яка складалася з двох частин. Першу частину започаткувала „Великоднім привітом" пл. розв. Л. Кащак, а новачки Л. Гнатів, А. Кулинич і новак А. Ганкевич деклямували вірші, пов'язані з святами Воскресіння. Під кінець першої частини група новачок вивела веснянки і гагілки.

У другій частині програми відбулася сценка - оповідання Лесі Храпливої „Найменший дзвіночок". Виконавцями гагілок і сценки були новачки: М. Сенко, О. Гудзовата, Н. Мацюк, А. Кулинич, К. Шморгай, Х. Чавс і А. Стасів. Заповідала пл. уч. Л. Кулинич. Про строї подбали матері. Сценка закінчується радісною піснею „Христос Воскрес", „Земленька зі сну збудилась"... Приявні долучилися у співі до малих співаків на сцені, яким акомпаніював на фортепіяні д-р Олег Сохан.

Станичний пл. сен. О. Винник вручив дві грамоти-похвали від КПС Любі Сохан і Теодорові Коріневі в подяку за їхню довголітню працю для пластової молоді в Йонкерсі.

Отець Р. Бялецький провів кінцеву молитву

Це свячене приготували пані з гуртка Пластприюту.

Роман Бобяк

Пластовий журнал „Дружба"

На відзначення 5-ліття створення 44-го Куреня Уладу Пластового Юнацтва ім. Оксани Джеджори редакційна колеґія, складена з юначок того Куреня, випустила журнал - збірник „Дружба", циклостилем, з багатьма гарними ілюстраціями Марти Коленської і Юліяни Тиховської, і збірною світлиною юначок інж. Л. Коленського, за редакцією Зірки Стебельської, Христі Коленської та ін. Юначки подбали про багато поздоровлень - оголошень від професіоналістів, українських установ і фірм, надрукованих у кінці журналу-збірника, що нагадує велику товсту книжку. Дорадником у справах цього цікавого молодечого видання була пл. сен. Марія Ходновська.

Журнал „Дружба" розпочинається історією створення 44-го Куреня Пласту в Нюарку-Ірвінґтоні, Н. Дж., далі йде „Гимн Юначок", із словами „Господь живе у нашім серці, до України любов", слова Христі Возняк, а потім — групові за темами матеріяли: вірші, повідомлення, розповіді про таборування, мандрівки в ЗСА і Канаді, Европі та ін., в таких розділах: „З пластового життя", „Що пластуни думають", „Дещо з української культури", „Молоде перо" — з оригінальними поезіями різних авторок, між якими чільне місце займає Христина Коленська; розділ „Цікаве", „Спорт", „Усміхнися!", з гумористично-сатиричними ілюстраціями та дотепною розповіддю „Штафета гуртка" Марти Возняківни, „Чи знаєте що"... — із зразками українських народних загадок, приповідками тощо. У кінці — реклямки — оголошення різних товариств, організацій, купецького світу, які економічно допомогли здійснити це скромне і, одночасно, важливе молодече видання.

Серед спогадів і оповідань, надрукованих у збірнику „Дружба", є розповідь Мокі Ходновської під наг. „Український „полушен", про те, як на відпочинковій оселі УНС „Союзівці" одного вечора було багато молоді й менше старших: „У суботу ввечорі була забава.., В неділю рано наш „клаптик української землі", як це багато людей називає, виглядав також, як смітник. І хто, властиво, з українців, є проти „полушен" — старші молодь, чи — ніхто?"

Ділячись враженнями з мандрівки по Европі, Марта Гуралечко з гуртка „Калина" слушно написала: „Дуже тяжко сказати, котра країна мені сподобалась найбільше. Кожна з них має свою красу, якою можна було захоплюватись".

Таку ж свою красу має і цей журналик.

(„Свобода" радо інформуватиме й даватиме огляди публікацій нашої молоді та її організації, якщо їх одержуватиме).

Підготовляють українську виставку в коледжі

Каншагакен, Па. — У великому місцевому Монтґомері Кавнті Коледжі запляновано провести декілька образотворчих та інших виставок, а у вересні й жовтні 1972 року — Виставку українського народного мистецтва, з показом української народної ноші, вишивок, кераміки, народних музичних інструментів, відповідних видань тощо. Виставку підготовляє молодечий Відділ Союзу Українок Америки у Філядельфії, відповідальна за підготову молода п-і Дзвінка Швед та інші членки Відділу. Виставку спонзорує в тому Коледжі його викладач музики та диригент хору й оркестри д-р Андрій Володимир Шуль. Д-р А. Шуль є співредактором музичного журналу „RILM Abstracts", в якому він провадить українські музичні огляди. Виставка українського народного мистецтва в Монтґомері Кавнті Коледжі буде одним із реальних проявів запляннованого Радою для справ Культури при СКВУ „Тижня Української Культури", що має відбутись у місяці вересні цього року у всіх країнах українського поселення у Вільному Світі.

У СТЕЙТІ КАЛІФОРНІЇ ЧЕКАЛИ СМЕРТНОЇ КАРИ 107 великих злочинців, між ними й убивця сенатора Роберта Кеннеді Сірган - Сірган та члени шайки садиста Ч. Менсона, які вбили акторку Шарон Тейт і інших. Але стейтовий суд Каліфорнії виніс рішення про заборону смертної кари, що, мовляв, суперечить Конституції. Найвищий Суд ЗСА також відмовився розглядати вимогу Каліфорнійського стейту про те, що в стейті треба відновити смертну кару. Населення стейту обурене тим, що й згадані вище злочинці не будуть покарані.

Діяльність 83-го Відділу СУА в 1972 р.

83-ий Відділ СУА в Ню Йорку присвячує найбільше уваги виховним справам. Це не дивно. Більшість членкинь це матері дітей в шкільному або дошкільному віці. Вони свідомі, що матеріялістичні напрямки нашої доби створюють дуже важкі обставини для виховання дитини й тому стараються різними способами допомогти собі та іншим матерям у змаганні за душу української дитини. Часами незамітні дрібниці сприяють цій цілі. За приклад послужать ведмедики в гуцульських киптариках і кресанях, які завчасу виготовляються до передріздвяного базару. Іншим засобом є дальше розповсюдження книжечки Діми „Кіт Музика" з ілюстраціями Едварда Козака та значком ОПЛДМ.

Відділ також опікується суботнішньою світличкою, яку провадить Евгенія Вацик, членка 1-го Відділу СУА. Діти відбувають зайняття в просторій, соняшній, вигідно устаткованій клясі школи св. Юра. Отці Василіяни, розуміючи потребу такої світлички в особистому й громадському розвою дитини, віддають нам це приміщення за мінімальною винагородою. Тодішня виховна референтка при Окружній Раді, Михайлина Баран зорганізувала цю світличку з початком 1971-го р., а 83-ий Відділ перебрав над нею опіку восени того ж року. Тепер зареєстровано сімнадцять дітей. Пані Вацик підготовляє з ними цікаві імпрези як відзеркалення казки „Дідова ріпка". Одначе вчителька звертає особливу увагу на ручні роботи, які діти залюбки виконують. Чи не найбільш вигадливими з ряду інших подібних робіт, були звірятка хитро змонтовані з картоплин та протичок. Діти мають нагоду познайомитися з українськими звичаями та вивчати азбуку. Марта Вацик і Марійка Мандзій, юначки 30-го Пластового Куреня, допомагають п-і Вацик у веденні зайнять. Марта Данилюк, опікунка світлички з рамени Від. та теперішня виховна референтка при Окружній Раді, повідомляє, що світличка відповідає вимогам обіжника виховної референтки при Централі СУА. Марта Богачевська-Хомяк виконує обов'язки скарбника.

Використовуючи питоменний дитині гін до активности й бажання — виступати, Відділ рік-річно підготовляє Ялинку, атракційним моментом якої є завжди сценка. Цьогорічна Ялинка відбулася 16-го січня у великій залі школи св. Юра. Голова Відділу, Надія Савчук, відкриваючи імпрезу заявила, що мистецтво живого слова має велику силу проникнути й зворушити молоду душу. Саме тому 83-ий Відділ вибрав форму сценки, щоб дати змогу молоденьким артистам засвоїти собі й передати глядачам українські різдвяні традиції. Сценку поставлено майже виключно зусиллям й талантом пань Відділу та їхніх родин. Сценку Катрі Червоняк, „Коли час станув", з допомогою Зої Турчин вивела Ніна Січинська. Пані Січинська вже кілька років з черги підготовляє з великим ентузіязмом, вмінням і любов'ю, дітей до виступу. Діти відчувають у ній справжнього приятеля, горнуться до неї, радо слухаючи вказівок. У сценці брали участь двадцять-двоє дітей перебрані у строї сніжинок, мишок, цвіркуна, скрипки, бандури, дідуся часу, сторожів, янгола, і навіть чорноморського восьминога. Був представлений також живий вертеп. На закінчення, п-і Січинська представила під оплески публіки, поодиноких молоденьких виконавців, які з відданістю і запалом відіграли свої ролі. На сцені зорові ефекти найсильніші. Тут треба зложити щире признання матерям, що подбали про такі вигадливі, барвисті строї, як також двом молоденьким студенткам мистецтва, Оксані і Наталі Савчуківним, які дбайливо виготовили певні фантазії-декорації. Дарія Ґенза уложила й підготовила з дітьми оригінальні танці, що жваво переплітаючи хід дії оживлювали сценку. При фортепіяні акомпаньював Олег Левицький.

Світличка 83-го Відділу СУА в Ню Йорку

Після сценки почалася діточа забава якою проводила п-і Ґенза. Гості відвідали багатий буфет під зарядом Стефанії Савчук, чи добірний кіоск, яким займалися Віра Шпонтак та Анна Сафіян. Деяким щасливцям дісталися гарні виграші зорганізованої Орисею - Саляк, Дарцею Леськів, та Евгенією Івашків. Дивлячись на розбавлену, веселу дітвору, приємно було завважити, що велике число дітей у вишиваних одягах.

Хочемо хоч у малій мірі спопуляризувати поняття „Україна" й „українець" між американською дітворою, та вже з молоду виплекати в неї прихильні наставлення до нас. Олімпія Роговська з допомогою інших пань союзянок робить старання, щоб зацікавити більш відомі дитячі американські бібліотеки англомовними виданнями з українською тематикою. Наша ціль спонукати ці бібліотеки, щоб вони придбали ці книжки дорогою купна або дарунку. Пані Роговська переговорює в цій справі тепер з управою бібліотеки Доннел.

Знова ж інша, більш суспільного характеру акція, вже увінчалася успіхом. Це акція збирання й передавання відповідних українських книжок до шпитальних бібліотек. Бібліотека при Нюйоркському Унів.—Медикал Сентер вже одержала від Відділу 15 книжок. На руки голови Відділу, наспів лист від директорки згаданої бібліотеки. У листі Дафні Прінґель, підкреслює вагу доброї рідної книжки в руках хворої людини яка знаходиться в чужому для себе середовищі. Ірена Мокрівська започаткувала і далі переводить цю акцію. Відділ також зорганізував курс вишивання не тільки для своїх членів, але й для інших зацікавлених осіб. Надія Кулинич, особливо зацікавлена народним мистецтвом, а зокрема вишивкою і провадить цей курс.

83-ий Відділ радо співпрацює з Окружною Радою до Управи якої увійшли від Відділу чотири пані. Членкині беруть численну участь у всіх демонстраціях проти репресій в Україні, а деякі з них, як Ольга Зозуля, Орися Саляк і Віра Шпонтак ходили до Єгипетської і Норвезької місій при Об'єднаних Націях з просьбою інтервенції у справі арештованих українських інтелектуалістів.

К. Червоняк

Що нас єднає

Чи не найбільше й соборно єднає всіх українців, незалежно від їхньої віри й територіяльного походження, стародавній всеукраїнський звичай шанувати своїх предків, особливо ж національних провідників і героїв, та їхні могили, і молитися за них першої після Великодня

Українці в Америці з особливою пошаною ставляться до свого цвинтаря, в Бавнд Бруку (Ню Дж.), і до похованих там покійників та їхніх могил з різноманітними пам'ятниками, де височіє над околицею Церква - Пам'ятник, міститься Консисторія УПЦеркви, та збудований і Хрест - Пам'ятник поляглих мільйонів українців—жертв московсько - комуністичного терору.

На тому цвинтарі православних українців поховано чимало і наших братів католиків. На цей цвинтар літаками привозять спочилих українців Америки. Тому площа вільної ще землі на цвинтарі швидко зменшується, і Консисторія УПЦ прикупила ще 50 акрів сусідньої землі для розбудови українського Православного Осередку в Бавнд Бруку. А як той цвинтар в Бавнд Бруку і його покійники збирають до себе і єднають соборно тисячі українців, православних і католиків, це показала масова громада їх і цього року в день Провідної неділі 16-го квітня.

Ще одним висловом єдности є спільне свячене після Великодня. Свято - Троїцька катедра УПЦ в Ню Йорку на вул. Брум приваблює і єднає соборно українців своєю внутрішньою красою, привітним соняшним освітленням, гарним іконостасом малярів Макаренків, червоними килимами, та й особливо, найкращими, що їх такими цілком вірно назвав наш св. князь Володимир, православними Богослуженнями з українським обрядом, співом і напівами, що їх тут українською мовою взірцево виконують протоієрей о. Сергій Непріль і протодиякон Микола Чалий, з його неперевершеним громовим басом, і хор з диригентом Пташинським і з відомими оперними співачками-солістками Тамарою Лихолай та Валентиною Наливайко.

Сестриці допомогли своїм парафіянам прикрасити храм. І за все те їм, на чолі з їх провідницею п-і Дзівак, належиться заслужена пошана.

Але ще важливішими, та ще більш єднаючими була створена сестрицями духовна, щира, національно-родинна й соборна єдність усіх присутніх на свяченому, що його молитвою поблагословив о. Сергій.

Після привітання приявних головою Парафіяльної Ради, д-ром К. Громовим, голова Контрольної комісії Всеволод Саленко, звернувся із закликом допомогти пожертвами в купівлі додаткової землі для цвинтаря в Бавнд Бруку. Пожертви перевищили 2 1/2 тис. дол. хоч приявних було близько 70 осіб. На цю ціль раніше зібрано 16 тис. дол., по тисячі кожний, від 16 парафіян цієї катедри, що служить взірцем і для інших парафій УПЦ в Америці.

П. С.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

ЧЕРВОНІ ХРЕСТИ ПІВНІЧНОЇ І ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ ПОГОДИЛИСЯ після довгомісячних нарад на денний порядок конференції про вможливлення громадянам обох частин поділеної Кореї переїхати з одної частини до другої для з'єднання з родинами.

ЛІБІЯ НЕВДОВОЛЕНА замалими — на її думку — доставами зброї й усякого іншого виряду, що їх переводить Москва для арабських країн. Лібійський президент, чи пак голова „Революційної ради" полковник Муаммар ель-Кадафі одверто критикував Совєтський Союз в інтерв'ю у ливанській пресі, бо — мовляв — тільки Совєтський Союз винуватий, що арабський світ знаходиться постійно під загрозою нової ізраїльської агресії.

У НЮ ЙОРКУ ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ „Старших жінок", до яких зараховують жінок після 30-ти років життя і вище. Понад 500 учасниць Конференції нарікали на несправедливість американського суспільства, яке негативно відноситься до жінки з сивою головою і „монопавзою", ніби вона від цього перестає бути жінкою. Конференція була скликана з ініціятиви Організації „Визволення Старших Жінок". ОВЛ. Учасниці нарад обвинувачували також молодих жінок у тому, що вони дискримінуюче відносяться до старших жінок.

ПРЕЗИДЕНТСЬКИЙ ДОРАДНИК ДЖОН ЕРЛІХМЕН повідомив журналістів, що підписані президентом Ніксоном у Москві договори про спільні полети астронавтів і космонавтів збільшать кількість затруднень у ділянці аеронавтики. В Каліфорнії вже тепер дістануть працю в тій промисловості майже 5 000 людей, а в Алабамі й на Флориді будуть далі забезпечені працею 1 500 осіб, яких вже мали б звільнити.

Замість квітів на могилу Дорогої Стриянки

АННИ КАШУБИНСЬКОЇ

складаємо 30.00 долярів
на Церкву св. Софії в Римі.

Ірина КАШУБИНСЬКА
Стефа і Роман ЦЕГЕЛЬСЬКІ

В ОБОРОНІ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ

В Обороні Людських Прав в Україні, студенти закликають висилати листи до конгресменів і сенаторів. Подаємо, для прикладу, взірець такого листа.

United States Congress
Washington, D.C. 20501

Dear Sir:

Recent reports in our nation's newspapers indicate that there has been a series of arrests in Ukraine of dissident intellectuals whose sole crime, it would appear, was a protest against the Russification of their country. It was reported that the number of those arrested exceeds 100 persons, under an article of the Ukrainian SSR's criminal code which prohibits promulgation of "deliberately false fabrications defaming the Soviet state." This is obviously an elastic article used by the Soviet regime to suppress any view contrary to their own.

As a constituent I ask that you strongly urge President Nixon that when he is in Moscow, he request that such arrests end; that the Soviet Union honor the guarantees of civil liberties incorporated in its own constitution and those of the Universal Declaration of Human Rights to which the Soviet Union is a signatory; that he insist that political prisoners not be exploited as slave labor, specifically on projects which come under the provisions of the recently expanded U.S. — USSR trade agreements.

Sincerely,

____

____

____

Для обліку скільки листів вислано і до кого, прохається цю рубрику виповнити й вислати на адресу: Students in Defense of Human rights in Ukraine, P.O. Box 774, Courthouse Station, Arlington, Virginia, 22216.

Прізвище ____________________

Адреса ____________________

Я вислав листа до (конгресмена, сенатора) __________

__________ дня __________ дата

Прошу вислати мені ________ (кількість) петицій заадресованих до президента Ніксона і ________ (кількість) петицій, заадресованих до конгресменів.

Залучую пожертву в сумі $________, щоб допомогти в фінансуванні праці Студентів в Обороні Людських Прав в Україні.

Ще один успіх баритона Ярослава Щура

У минулому році основано у Вінніпеґу „Оперу Манітоба", культурну установу, яка намагається оживити в ділянці опери культурне життя Вінніпеґу та цілої провінції. Головними напрямними цієї установи використати місцеві таланти, показати оперні вистави поза Вінніпеґом і започаткувати оперну школу.

У 13-членній Дирекції „Опери Манітоба" є двох українців, адвокат Кен Алилуя і д-р Борислав Білаш. Після дбайливої підготови — прем'єрою „Опери Манітоба" був „Сивільський Цирульник", клясична опера Россіні, яка при кінці січня протягом трьох днів заповнювала модерний Концерт Гол у Вінніпеґу.

Баритон Ярослав Щур, як місцевий співак оперового калібру, був природним кандидатом на обсаду однієї з роль у цій опері тому йому доручено ролю Фіорелля. Вінніпезькі музичні критики Меделейн Берніє і Роналд Ґібсон висловилися дуже прихильно про цей виступ нашого співака.

Вокально - мистецький шлях Ярослава Щура довгий, сповнений великою любов'ю до співу, а зокрема до української пісні, та переплітаний твердою волею і постійною працею над собою. Ще в 1946 р. Я. Щур ставив перші естрадні кроки, як соліст славного дивізійного хору „Бурлаки". Дивним збігом обставин співоча кар'єра баритона Щура набрала на початку другого 25-річчя нового оперного формату, бо „Опера Манітоба" послідовно плянує приготування 3-ох оперних вистав річно, з Я. Щуром, як одним із постійних членів цього ансамблю.

На своєму 25-річному співочому шляху Я. Щур мав також неменші успіхи в українських операх „Запорожець за Дунаєм", „Ноктюрн" і „Наталка Полтавка" та в ряді самостійних концертів у всіх головних містах Канади і ЗСА. Він також успішно виступав у радіо й на телебаченні. Співав він і на численних вокальних виступах на різного роду академіях, концертах і національних імпрезах у Вінніпеґу та поза ним.

Про цей 25-річний етап вокальних виступів Ярослава Щура поміщувала українська й англомовна преса Канади, на сторінках якої були поміщені позитивні та фахові рецензії таких знавців вокального мистецтва, як проф. Д. Березенець, Ірена Туркевич - Мартинець, проф. С. Яремко, Григорій Ярошевич, Анна Борров („Едмонтон Джорнал") та багатьох редакційних кореспондентів і дописувачів.

Ідучи по лінії своєї наполегливости та сильної волі в праці над собою, Ярослав Щур, після двох років навчання в Албертському музичному коледжі в проф. Д. Березенця (Едмонтон), записався на музичний відділ Манітобського університету, щоб після доповнення деяких теоретичних предметів осягнути диплом учителя музики.

У широко закроєних плянах Я. Щура є також низка самостійних концертів у ЗСА, Канаді та Европі. Сподіваємось, що українська громада, як завжди, широ й громадно зустріне ці концерти, бо Я. Щур собі на це вповні заслужив.

Р. Романович

НОВІ ГОРИЗОНТИ НІМЕЦЬКОЇ ПОЛІТИКИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

„Найближчою метою Сходу є, очевидно, так чи інакше подолати „ворога", тобто Західню Німеччину. Чому він цього хоче? Тому, що комунізм у Східній Німеччині може безтурботно існувати тільки тоді, коли демократія буде зліквідована в Союзній Республіці Західньої Німеччини. Без цього притягальна сила цієї демократії для 17-ти мільйонів німців під червоним ярмом постійно триватиме. Ось чому таким важливим для совєтської імперської лігн є відсунути від своїх укріплених кордонів цю постійну спокусу свободи. Ось чому Берлін є для них таким турботливим фактором і одночасно таким важливим для Заходу.

„До цієї мети Схід підходить різними шляхами. Один із них скерований на капітуляцію Заходу. Немаловажним етапом у цьому прямуванні є договори з Москвою і Варшавою. Багато чого сказано на цю тему під час останніх дебатів у Бундестаґу.

„Однак, мені здається, що в суперництві Сходу й Заходу одна обставина має для ЗСА особливу вагу: поки Америка буде зв'язана з Европою, доти Совєти не осягнуть своєї мети. Тому відхід Америки є першочерговим завданням совєтської політики в Европі на дальшу мету. Відхід Америки є справжнім мотивом невпинно пропаґованої европейської конференції безпеки, що її Західня Німеччина в договорі з Москвою зобов'язалась підтримувати. Якщо американські збройні сили відійдуть, тоді Організація Північно - Атлантійського Союзу виявиться звичайним міражем. Тоді будуть створені передумови для совєтської геґемонії в Европі. Якщо американці залишать Европу, то, згідно з вірогідними інформаціями, Кремль передбачає, що й десяти років не буде потрібно для того, щоб підібрати Західню Европу під совєтську контролю".

Як бачимо, сказано ясно й переконливо. Тож не диво, що Шпрінґерова промова не залишилась без відгуку.

А. Г.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього

28-го травня 1972 року

упокоїлася

наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА,

БАБУНЯ І ПРАБАБУНЯ

сл. п. ЮСТИНА СИСИН

Покійна народилася в с. Добротворі в Західній Україні в 1897 р., а до Америки приїхала в 1914, а вийшла замуж за ЛЕСЯ СИСИНА в 1916 р. Як муж, так і бл. п. Юстина була великою українською патріоткою і працювала, що сили для поневоленої, але нескореної України. В 1966 році святкувала разом з мужем 50-літній Ювілей подружого життя. Похорон відбувся дуже величаво при участи о. Протопресвітера Т. Форостія і о. Івана Кулиша. Громадянство численно взяло участь, як православні так і католики, 31-го травня на місцевому парафіяльному цвинтарі у Кліфтоні, Н. Дж.

Покійна осиротила мужа, одного зятя, 3 дочки, 5 внуків і 3 правнуків.

Горем прибита родина складає сердечну подяку о. Т. Форостієві за прощальну промову і о. І. Кулишеві за участь. Дальше дякує похоронному заведенню Р. Бурнадза за переведення похорону. Всім, що взяли участь у похороні, нашому сватові о. прот. Г. Мацієвському, Родині ближчій і дальшій, Парафіянам, Сестрицтву і Всім, що так численно взяли участь.

Прощає Тебе Люба Україна, яку Ти так любила. Прощає Тебе люба Дружино муж, дочки, зять, внуки і правнуки. Спи, люба Дружино, спи і про волю України сни!

Горем прибиті:

муж — ЛЕСЬО
КАТЕРИНА, НАТАЛКА і ЯРОСЛАВА — дочки
зять — ЙОСИФ

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність
12-го травня 1972 року
мій Найдорожчий МУЖ

бл. п. о. НИКОЛАЙ ВОЯКОВСЬКИЙ

колишній АПОСТОЛЬСЬКИЙ АДМІНІСТРАТОР для українців католиків в Німеччині, колишній парох в Галичині та в ЗСА, останньо парох церкви св. Духа в Бруклині, колишній УСС та старшина Української Армії, не доживши тільки 3 роки до Золотого Ювілею праці у Христовому Винограднику.

В цьому важкому горю старалися нас потішити Панство д-р Мирон і Ярослава Зарицькі, які під час недуги Покійного і пізніше зайнялися всім потрібним до похоронів, і за це складаємо їм сердечну подяку. Щиро дякуємо і паням Софії Кравчук і Марії Рейнарович, які зайнялися домашньою господаркою, занедбуючи свою працю.

Сердечно дякуємо Впр. Отцям Прелатові Володимирові Пасці, який саме під час смерти мого Мужа приїхав був службово до нашої парохії, Деканові Петрові Федорчукові та о. Юрієві Біньковському за те, що вони зайнялися організацією священичого похорону.

Та найсердечніша подяка від нас належиться Його Ексцеленції Преосвященному Стемфордському Владиці Кир Йосифові Шмондюкові за те, що він відвідував Покійного в шпиталі і вдома та потішав нас після його смерти, беручи участь у священичих похоронах в дні 16-го травня, відправивши св. Літургію в церкві св. Духа в Бруклині і частину священичих похоронів, а на Дієцезіяльному новому цвинтарі в Гемптонбурґу, Н. Й., відслужив в сослуженні численних священиків Панахиду та виголосив промову про заслуги Покійного для Української Церкви й Українського Народу, підкресливши літературну діяльність о. Николая головно як автора кількох томів проповідей.

Дякуємо Його Ексцеленції Преосвященному Єпископові-Помічникові Кир Іванові Стахові за участь в похоронах в церкві св. Духа в Бруклині. Дякуємо Його Ексцеленції Преосвященному Чикаґівському Владиці Кир Ярославові Ґаброві за прислання депеші зі співчуттям для Родини Покійного.

Дякуємо Впреп. Отцям, які брали участь в похоронних Богослуженнях в неділю 14-го і в понеділок 15-го травня. Дякуємо Впреп. о. Протоігуменові Патр. Пащакові ЧСВВ, Впреп. о. Прелатові Ем. Манастирському, Впреп. о. Монсеньйорові Василеві Середовичеві та Преп. о. Богд. Смикові за відправлення похоронів та Св. Заупокійної Архиєрейської Літургії.

Дякуємо Впреп. о. Ігуменові Володимирові Гавличеві за промову в церкві св. Духа в Бруклині, в якій підкреслено, що Покійний працював для своєї Української Церкви й свого Українського Народу не тільки словом, але й пером.

Дякуємо Впреп. Отцям за участь і присутність на Богослуженнях. о. Деканові Петрові Федорчукові, о. Ігуменові Волод. Гавличеві ЧСВВ, о. Венед. Слоткові ЧСВВ, о. Монсень. Климові Приймі, о. Ант. Кучмі, о. Омелянові Шарaневичеві, о. Любомирові Мудрому, о. Теод. Майковичеві (туристові з Польщі), о. Юрієві Біньковському, о. Монсень. Петрові Скрипковському, о. Богданові Остаповичеві (з Канади), о. Созонтові Голикові ЧСВВ, о. Левові Лициньскому, о. Зенон. Павловичеві, о. Виссар. Андрейчукові ЧСВВ, о. Мирос. Мицишинові, о. Левові Москові, о. Маріян. Струцеві, ЧСВВ, о. Миколі Гимбаровському, о. Монсень. Левові Адам'якові, о. Прелатові Миросл. Харині, о. Монсень. Степанові Суликові, о. Богд. Смикові, о. Петрові Оґіркові, о. Яросл. Шустові, о. Іванові Макові, о. Карлові Межомо, о. Монсень. Василеві Середовичеві, о. Крилошанинові Володимирові Андрушкові.

Дякуємо голові Комітету Об'єднаних Організацій в Бруклині — Північ п. Богданові Карасеві за зворушливу промову на цвинтарі і д-рові Луці Луцеву за складення китиці грозен червоної калини на могилі Покійного від Станиці Братства УСС в Ню Йорку.

Щира подяка представникам комбатантських організацій: Нюйоркського Відділу ОбВУА — генштабу ген. хор. Аркадієві Валійському, майорові Іванові Винникові, Миколі Турецькому і прапорщикам Василеві Ковалеві й Ігнатові Кам'янці з організаційним прапором Відділу, Станиці Братства УСС в Ню Йорку — голові інж. Іванові Вінтоняков., проф. Саві Никифоракові, д-рові Степанові Ріпецькому і д-рові Ярославові Гриневичеві; Українського Вільного Козацтва — підполк. Йоахимові Вишневецькому.

Дякуємо Преп. о. Б. Остаповичеві за промову на тризні в авдиторії школи св. Духа. Вдячні ми і за теплі слова на цій тризні, які сказав представник Церковного Комітету п. Іван Падусовський.

Щиро дякуємо Преп. о. Юрієві Біньковському за слово під час тризни, в якому підкреслено працю Покійного для місцевої церкви (новий іконостас та нові образи) і для цілоденної школи.

Щира вдячність п. інж. Ап. Осадці за пожертву 50.00 дол. на Маркіянів Хрест на Дієцезальному цвинтарі. Дякуємо за пожертви на Служби Божі (90 осіб) і жертводавцям на добродійні цілі в пошану Покійного — Союзові Українок, д-рові М. Зарицькому, Комітетові Об'єдн. Організацій — Бруклин-Північ, Вечірній Школі, Церковному Комітетові, Осипові Стефанишиному, Яр. Березовському, Панству А. і Ем. Ройовським, Панству Йос. і О. Кузанам, Панству П. і Н. Голіятам, Пані Стеф. Слюзар, Панству Ярославові і Тамарі Сидорякам.

Ще раз дякуємо Його Ексцеленції Преосв. Стемфордському Владиці Кир Йосифові за відправлення Парастаса на могилі Покійного в дні Зелених Свят 29 травня.

Не можемо вповні висловити нашої вдячности всім тим Парохіянам, що молитвами, словами й пожертвами причинилися до звеличання пам'яті Покійного о. Николая Вояковського та старалися прийти нам з розрадою та поміччю в нашому безмежному горю.

Просимо Всевишнього, щоб нагородив Вас Всіх своїми ласками й щедротами.

Опечалені —
дружина — АННА
і Родина в Канаді і в Україні

Пластові збори у Британії

23 квітня 1972 р. Пластова Організація у Великобританії відбула свої чергові річні звичайні загальні збори.

Коло 50 пластунок і пластунів взяло в них участь. Були теж присутні у характері гостей, представники деяких гуртків Пласт-Приязту.

Збори відкрив в. о. голови Крайової Пластової Старшини пл. сен. Я. Іваницький згадуючи болючу втрату, яку понесла Пластова Організація у Великобританії внаслідок смерти с. п. довголітньої голови КПС д-р Анни Герасимович, якої пам'ять, на його заклик, присутні вшанували вставанням з місць та хвилиною мовчанки.

Вибравши Президію зборів: пл. сен. Я. Гаврих — голова та пл. сен. О. Паращак і ст. пл. Мотря Бірчак — секретарі, збори прийняли до відома привіт від Спілки Українських Учителів і Виховників у Великобританії й доручили переслати подяку за нього.

Переходячи до ділових нарад, збори вислухали звіт з діяльности за минулий рік, який іменем КПС склав в. о. голови Я. Іваницький.

Відзначивши в е л и к и й вклад праці пок. голови Анни Герасимович (яка померла 5-го грудня 1972) у звітовому році, Я. Іваницький навів цифри й факти з діяльности Пласту у звітовому році, згадавши м. ін., що Пласт у Великобританії має тепер 230 членів, в тому 25 сеньйорів. Праця Пласту з новацтвом ведеться систематично у 7-ох станицях в терені, вдержується зв'язок із пластунами самітниками.

У звітовому році влаштовано кількаденні табори, і річний тритижневий виховний табір для всіх уладів (160 учасників) та одностижневий виховний курс новацьких виховників під проводом пл. сен. Н. Кулинич.

З рамени КПС видавався „Пластовий Куток", а від недавна „Пластова Сторінка", як додаток до тижневика „Українська Думка" в Лондоні. Редакторкою сторінки є ст. пл. Марта Єнкала.

З нагоди 25-ліття Пласту у Великобританії КПС проробила заходи для видання історії Пласту у Великобританії, яка буде присвячена пам'яті пок. пл. сен. Анні Герасимович. Створено Редакційну комісію, яка розпочала свою працю, збираються фонди на видання історії.

На біжучий рік плянується влаштувати Ювілейний Пластовий Концерт з нагоди 60-ліття Пласту, відбути зустріч пластунів на „Верховині" (пл. оселі) під час загального виховного табору, влаштувати річний тритижневий табір та перевести господарські праці в таборі. Загальний звіт з діяльности доповнив своїм касовим звітом скарбник пл. сен. Р. Дубіль. В імені Контрольної комісії склав звіт пл. сен. М. Попович.

Пластова організація Оселі „Верховина" у Півн. Валії, складається із великої площі та мешкального будинку. Від часу її купівлі побудовано там приміщення для кухні та мешкальні бараки для новацтва. Юнаки і ст. пластуни таборують під шатрами.

У короткій діловій дискусії над звітами, в якій центральною справою була незадовільна діяльність Станиці у Брадфорді та можливості покращання справи, поруєшено ряд справ, зв'язаних з діяльністю в минулому та частинно і в майбутньому.

Пл. сен. Я. Гаврих, який є представником Пласту у „Громадському Комітеті за Патріярхат" повідомив коротко про діяльність Комітету і інформував, що на засіданнях він іменем Пласту висловив, домагання, щоб Комітет цей тісно співпрацював із Апостольським Екзархом для українців католиків на тут. терені. Дискусію над звітами закінчено резолюцією, якою уділено абсолюторію уступаючій КПС, висловлюючи її подиноким членам та реф. Пласт - Приязту д-рові О. Фундакові подяку за їхню працю.

Нову КПС вибрано в такому складі: пл. сен. Я. Іваницький — голова; ст. пл. Ілля Кулик — 1-ий заст. голови та булавний чоловічих частин; ст. пл. Мотря Бірчак — 2-ий заст. голови та булавна жіночих частин; ст. пл. Ліза Барська — секретар; пл. сен. Роман Дубіль, — скарбник; пл. сен. Роман Паращак — господар; пл. сен. Микола Попович — організаційний референт; пл. сен. Ія Лагодинська — референт Пл. Сеньйорату; ст. пл. Зенон Стрілковський — реф. ст. пластунів; ст. пл. Марія Михалків — реф. ст. пластунок; пл. сен. Марія Вабич — реф. юнацтва. Референтом Пласт - Приязту при КПС затверджено д-ра О. Фундака. Крайову Пластову Раду (яка виконує також обов'язки Контрольної комісії) обрано в такому складі: пл. сен. Я. Гаврих — голова; ст. пластуни Ігор Рій та Левко Іваницький — члени, пл. сен. О. Паращак засту. чл. Комісії.

Дальша частина нарад зборів була присвячена актуальним проблемам, зв'язаним із улаштуванням літнього виховного табору, ювілейного концерту та різним господарським справам.

На зборах панував діловий дух пластунів до всіх справ обнятих нарадами.

Великий вклад праці, яку на протязі багатьох років уклали Проводи Пласту у Великобританії, а зокрема пок. голова Проводів пл. сен. Анна Герасимович, виказався з цілою яскравістю.

Зазнавши тяжкої втрати як смерть їхньої довголітньої голови Проводу, провідники, виховники та опікуни, пластове братство, глибоко переживають факт її відходу, не заломилося, не зневірилося у свої сили.

Пласт Великобританії має 230 пластунів. Відраховуючи сеньйорів, в ньому кругло 200 українських дітей і молоді, які добре володіють українською мовою, які виховуються в українському патріотичному дусі, с свідомі української приналежности і з яких виростуть (або й вже виросли) свідомі члени нашої спільноти, яка в той чи інший спосіб у своєму житті будуть співпрацювати українському народові в Україні в його тяжкому положенні та будуть старатись допомогти йому так, як це для них буде можливо.

Теодор Данилів

Шахові змагання за першість УСЦАК-у

Кожного року Українська Спортова Централя Америки й Канади улаштовує крайові, шахові змагання за індивідуальну першість українських шахістів обох країн. Цього року ці змагання відбулися в днях 27, 28 і 29-го травня в приміщеннях УСО „Тризуб" у Філядельфії. У змаганнях брало участь двадцят двох змагунів, які репрезентували такі т-ва, чи місцевості УСО „Тризуб", „Чорноморська Січ", СУМА - Клівленд, Українська Централя Пассейк, „Дніпро", Честер і Торонто.

Крім переходової чаші було сім грошевих нагород, з котрих — першу в сумі 150 дол. і другу — в сумі 100 дол. уфундував УСО „Тризуб", четверту — у сумі 50 дол. фірма „Космос" (вл. В. Малько і Я. Кухтик — обидва члени Проводу УСО „Тризуб"), а п'яту—в сумі 25 дол. Кред Кооп. „Самопоміч". По шістьох рундах гор чашу і першу нагороду здобув О. Попович, осягнувши 5 1/2 точок. Другою, третьою і четвертою поділились минулорічний першун Л. Блонарович, В. Миндюк і О. Тарута, бо кожний має по 4 1/2 точки. П'яту нагороду одержав Д. Кулик, маючи 4 точки. Нагороду юньйорів у сумі 25 дол. дістав П. Гаврюченко з 3 1/2 точ., а студентську 25 дол. Я. Мірчук з 3-ма точками. Змагання проходили у милій товариській атмосфері, а в неділю по закінченні розгривок господарі приймали змагунів вечерею. При цій нагоді вибрано на голову шахової ланки на протяг двох літ Б. Миндюка з Торонта та вирішено, що наступні змагання відбудуться в Торонті. Під час вечері голова УСО „Тризуб" С. Бриндзей привітав гостей і сказав, що хоча господарі сподівалися більшої кількости змагунів і більшого зацікавлення цими змаганнями серед громадянства, то одне є відрадне, а саме, що участь беруть молоді змагуни, а це — запорука, що такі змагання відбуватимуться далі, як доказ української живучости на чужині.

М. С.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб заповнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Перемога МекҐоверна в Каліфорнії і в Ню Мексику була незначною

Лос Анджелес. — За неофіційними, ще не остаточними вислідами — бракує даних із 9 виборчих округ на всіх 22 647 виборчих округ у Каліфорнії, — МекҐоверн здобув у цьому стейті 1 527 485 голосів або 44.8 відсотка, Гомфрі 1 352 259 або 39.7% і Воллес 161 220 або 4.7%. Решту голосів по менше як 5 відсотків одержали Ширлі Чізголм, сен. Едмунд С. Москі, посадник Сем Йорті, Юджин МекКарті, сен. Генрі Джексон і посадник Ню Йорку Джон Ліндзі. На республіканському списку — згідно із вислідами із 22 604 на всіх 22 647 виборчих округ президент Річард Ніксон здобув 2 013 434 голосів або 90.1% і Ашбрук — 220 289 голосів або 9.9%. У стейті Ню Мексик — за виборчими вислідами із 98 відсотків 1 031 усіх виборчих округ перше місце зайняв на демократичному списку МекҐоверн із 50 154 голосами, друге губернатор Воллес із 43 537 голосами і на третьому місці опинився сенатор Гомфрі із 38 348 голосами. Три інші демократичні кандидати — Москі, Джексон і Чізголм — одержали усі разом менше, як 15 000 голосів. На республіканському списку в Ню Мексику президент Ніксон здобув 48 193 голосів і конгресмен МекКлоскі — 3 800 голосів. У стейті Ню Джерзі також відбулися голосування на делегатів.

З СССР переїде до Америки протирежимовий совєтський поет

Москва. — В минулий понеділок виїхав з Москви 32-річний Йосиф Бродський, за національністю жид, який вславився як російський поет, що попав в конфлікт з совєтською владою за свої поезії, які ах ніяк не вмістились в поняття „соцреалізму". Бродський використовував у своїх віршах філософські й релігійно-містичні теми, друковані в підпільній пресі. У 1964 році його арештували і засудили, як „нероба і паразита" на 5 років каценту, що тоді дало притоду до протестів збоку західніх письменників. У вересні 1965 року його звільнили й дозволили працювати, як перекладач, з дальшою забороною друкувати твори в совєтських журналах, але він — за твердженням західньої преси — заробляв мало і жив бідно. Недавно перед приїздом президента Р. Ніксона до Москви його викликали на поліцію і заявили згоду на його виїзд до Ізраїлю. Але Бродський жив був уже заходів, щоб переїхати до ЗСА. 5 червня ц. р. він прибув до Відня, звідкіля, мабуть, переїде до стейту Мішиген в Америці.

Вийшло подвійне число „Веселки" на 24 сторінках

Джерзі Сіті, Н.Дж. — З друкарні „Свободи" вийшло найновіше, багатокольорове число журналу УНСоюзу для дітей „Веселка", з травня-червня, на 24 сторінках. Нове число присвячене весняно-літній тематиці, Дневі Матері, описові природи України, двом видатним діячам, гетьманові П. Конашевичеві-Сагайдачному — розповідь В. Мацькова, та Іванові Франкові — розповідь Катерини Перелісної. Релігійній тематиці присвятив статейку М. Маморський „Св. Юрій серед українського народу". У цьому числі „Веселки" вперше опубліковано нову пісню композитора Василя Овчаренка до слів пропалого безвісти, під час другої світової війни молодого поета Гераська Соколенка, під наг. „Матеріянка - колискова", текст і ноти. „Веселка привітала ЕКА з його ювілеєм, розповіла з допомогою фотознимків про Лялькований Театр у Картереті під режисурою Марії Якубович, який показав сценічну картинку „Сніжинка - зірка", із заповідачкою Галею Васько, а інші події з дитячого життя, надрукувала зворушливого листа учня 6-ї кляси з Монтреалю Романа Пілата до матері, та ін. На продовження надруковане довге оповідання „Зайчик - побігайчик" О. Білоусенка, „Гоцу-Дралу", „Богдана — Січового Стрільця" Романа Завадовича з Іл. П. Холодного. У числі поміщені теж дві фотознимки з п'єски Катрі Чорвоняк „Тоді, коли час стануть", показаної заходами 83-го Відділу СУА в Ню Йорку силами дітей. Веселу зелену обкладинку намалювала молодий мистець Галина Титла.

Американські фірми зацікавлені в торгівлі з СССР

Деякі американські промислові й торговельні кола виявляють велике зацікавлення можливостями активнішої торгівлі з Совєтським Союзом, хоча ці можливості ще не вивчені. Совєтська пресова агенція ТАСС розіслала в ЗСА запитник до різних промисловців і підприємців про можливості налагодження більших „ділових зв'язків". Генрі Форд Другий відповів, наприклад, що він переконаний, що таке поширення торговельних і ділових зв'язків сприятиме „як підвищенню життєвого рівня, так і покращанню відносин між націями". Позитивну відповідь дав також один із директорів великої корпорації Юніон Карбайд. Директор Г. Рейкарт висловив побажання, щоб для покращання торговельних взаємовідносин між ЗСА і СССР Експортово-імпортовий банк ЗСА відкрив свої кредити, але він же висловив також побажання, щоб американським бізнесменам й промисловим компаніям могли мати безпосередні контакти з совєтськими покупцями, а не тільки з совєтськими торговельними організаціями.

МЕТОДА ІРИНИ БІЛОЇ

Українка Ірина Біла, за фахом археолог, розпрацювала метод реставрації старовинних знахідок, які віками пролежали в землі, зітліли, або ж були дуже деформовані. Вона винайшла розчин, з допомогою якого реставрується навіть, шкіра — препарат, що розчиняє окиси міді. Завдяки йому реставратор із Москви Єлкіна відновила шкіряні чоботи скита які пролежали в українському степу з IV століття до нашої ери, в Болгарії — реставровали книгу „Єнійський Апостол", „перетворену часом на химерний клубок, який не мав ні початку, ні кінця, історики та археологи дістали доступ до пергаментів, до яких раніше не досягнулось доторкуватись", інформувала „Молодь

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 10-го ЧЕРВНЯ 1972 р.

ЧИКАҐО, Ілл. Місячні збори 8-ва св. ап. Петра і Павла 220 Відд. о год. 7-ій веч. в домівці при 1915 W. 51st St. Просяться чл. прибути. — Управа.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІЛЛЯ ОКОПНИЙ, член УНС Відд. 349 Т-ва Т. Шевченка в Мілвіл, Н. Дж., помер 30 березня 1972 року на 76-му році життя. Народився в с. Ожидові, Україна і став членом УНС в 1958 р. Полишив у смутку сина Івана та родину. Похорон відбувся 4-го квітня 1972 р. на цвинтарі Sacred Heart, Hillsborouth.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Захарко, секр.

ВАСИЛЬ БОДНАРУК, член УНС Відд. 81 в Куртіс Бей, Мд., помер 3 березня 1972 р. на 85 р. ж. Став членом УНСоюзу в 1953 р. Полишив у смутку сина, невістку та 3 внуків. Похований на цвинтарі Факс Чейс.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ІВАН Д. ПОПОҐ, член УНС Відд. 56 Б-ва св. І. Хрестителя в Wheeling, W. Va., помер 10 березня 1972 р. на 61 р. ж. Став членом УНСоюзу в 1970 р. Полишив у смутку дружину Перл та родину. Похорон відбувся 13 березня 1972 р. на цвинтарі Union, St. Clairsville, Ohio.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Когут, секр.

ВАСИЛЬ БЕЛЕЙ, член УНС Відд. 211 Б-ва св. Арх. Михаїла в Staten Island, N.Y., помер 11 березня 1972 р. на 61 р. ж. Нар. в с. Клецева, пов. Рогатин, Україна. Став членом УНС в 1964 р. Полишив у смутку дружину Пелипію, доньку Анну, зятя та внука. Похорон відбувся 15 березня 1972 р. на цвинтарі св. Петра в Стетен Айлен, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Т. Соколовський, секр.

ІВАН ЯНЧАК, член УНСоюзу Відд. 156 Т-ва Т. Шевченка в Честері, Па., помер 20 березня 1972 р. на 47 р. ж. Нар. в с. Лабіїзва, пов. Лісько, Україна. Став членом УНС в 1965 р. Полишив у смутку дружину Марту, сина Івана, матір, 5 сестер та 3 братів. Похорон відбувся 25 березня 1972 р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Broomal, Pa.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Повак, секр.

РОМАН ВАНДА, член УНС Відд. 127 Б-ва св. о. Миколая в Боффало, Н. Й., помер 20 березня 1972 р. на 84 р. ж. Став членом УНС в 1933 р. Полишив у смутку дружину Марію, доньки: Бессі, Анну, Катерину, Перл і Юлію, синів: Михайла і Івана, 2 внуків, 5 правнуків та брата Василя. Похорон відбувся 24 березня 1972 р. на цвинтарі Holy Cross, Lackawanna, N. Y.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ТАРЗАН, Ч. 6762. Тарзан і Чуло пускаються в погоню за бандитами

Маючи пістолю медсестра Наомі вбиває двох своїх звірських понево лювачів, поки водій збив її з ніг й вона втратила притомність, раптовим скрутом човна.

Викинь Зебра і Гасу в ріку алігаторам! Я присмирю нашу дику кітку, як опинимось на потоці.

В міжчасі, лякаючись, чи вони не віднайдуть запізно моторний човен, Тарзан і Чуло підхоплені вгору стежним гелікоптером, щоб пуститися в горішній біг погоні...